

smučina

ELAN

GLASILO DEL. SKUPNOSTI ELAN TOVARNE ŠPORTNEGA ORODJA BEGUNJE NA GORENJSKEM

Elanove smuči še naprej uspešne
Stenmark nepremagljiv

**Wengen
že drugič Križaju zlato**

**Strel
v Adelbodnu srebro**

(Nadaljevanje na 2. strani)

**Na Fortuni izdelano
petdeseto
jadralno letalo**

(članek na strani 3)

Elanove smučiče naprej uspešne

(Nadaljevanje s 1. strani)

V nadaljevanju tekmovanja za Svetovni alpski pokal (po 4. 1. 81) so smučarji in smučarke z našimi smučmi bili uvrščeni na vseh tekmah, kjer so se pojavili. Doseženo je bilo 30 uvrstitev za točke SP pri moških in 3 pri ženskah. Zbir točk je znašal po tekmi v Schladmingu (3. 2. 1981) že 439 točk, kar je za 96 točk več kot v istem obdobju lani. V tem obdobju je bilo doseženih 6 zmag (5 x Stenmark, 1 x Križaj) ter 2 drugi (Stenmark, Strel) in 3 tretja mesta (2 x Stenmark, Križaj).

Letošnja sezona je za nas še zaradi dveh stvari zanimiva in sicer zaradi morebitne 4. zmage Stenmarka v SP skupaj in pa, ker bo finale SP v Kranjski gori.

Ne gre pozabiti ostalih smučarjev, ki so prav tako bili uspešni in popularizirajo ime ELAN širom po svetu — npr.: Križaj v Wengnu, Strel v Adelbodnu, pa Kuralt v slalomu in Vesti v smuku. Tudi smučarke so dosegale solidne uvrstitve, predvsem v slalomu.

Vsekakor pa je bilo najprijetnejše presenečenje Križajeva zmaga v Wengnu. Zmagati v Švici in to drugič zapored, ter obenem premagati Stenmarka je velik uspeh. Zato ni čudno, da je Bojan Križaj bil naslednji dan omenjen v številnih časopisih v Avstriji, Nemčiji, Švici...; zanimivo je tudi, da prav iz teh držav ni bilo smučarjev z uvrstitvijo med prve tri. Prav gotovo je, da nas bo Bojan še naprej razveseljeval s podobnimi uvrstitvami.

Omeniti je potrebno tudi skakalce z našimi smučmi. Letos beležimo prvo zmago za Svetovni pokal v skokih. Zmagal je Johan Saetre iz Norveške in sicer v Gstaadu 23. 1. 1981 (Švica). Isti skakalec je dosegel še nekaj odličnih uvrstitev, tako da je bil pred tekmo v Ironwoodu na 8. mestu v SP z 67 točkami. Od Jugoslovanov je bil najuspešnejši Ulaga Primož, njegova najboljša uvrstitev je bila 9. mesto v St. Moritzu — 21. januarja 1981. Pričakovati je dobre rezultate tudi v naprej, posebno v Planici 21.—22. 3., kjer bo letošnji finale Svetovnega pokala v smučarskih skokih.

Sledijo še rezultati tekem — od 4. 1.—3. 2. 1981 — alpinci (moški in ženske).

SVETOVNI POKAL

— moški:

- 7. Ebnat — Kappel (SUI):**
4. 1. 1981
Veleslalom
15. Kuralt Jože (Jug) — (9. komb.)
17. Strel Boris (Jug) — (7. komb.)
21. Zeman Bohumir (Tch)
29. Oberstar Miro (Jug) (13. komb.)
41. Zibler Janez (Jug) (14. komb. A)
54. Cerkovnik Tomaž (Jug) (5. komb.)
- 8. Morzine (FRA):**
6. 1. 1981
Veleslalom
1. Stenmark Ingemar (Swe)
3. Križaj Bojan (Jug)
16. Zeman Bohumir (Tch)
17. Strel Boris (Jug)
23. Franko Jure (Jug)
38. Kuralt Jože (Jug)
44. Zibler Janez (Jug)

9. Garmisch Partenkirchen (BRD):

10. 1. 1981
Smuk
17. Meli Silvano (Sui)
19. Vesti Walter (Sui)
55. Križaj Bojan (Jug) — (4. komb.)
57. Strel Boris (Jug) — (8. komb.)

10. Garmisch Partenkirchen (BRD):

11. 1. 1981
Slalom
4. Križaj Bojan (Jug)
13. Kuralt Jože (Jug)
23. Cerkovnik Tomaž (Jug)
32. Oberstar Miro (Jug)

11. Oberstaufen (BRD):

13. 1. 1981
Slalom
2. Stenmark Ingemar (Swe)
12. Križaj Bojan (Jug)
13. Kuralt Jože (Jug)
18. Zeman Bohumir (Tch)

12. Kitzbühel (AUT):

17. 1. 1981
Smuk
26. Zeman Bohumir (Tch) — (4. komb.)
34. Stenmark Ingemar (Swe) (3. komb.)

13. Kitzbühel (AUT):

18. 1. 1981
Slalom
1. Stenmark Ingemar (Swe)
12. Kuralt Jože (Jug)
19. Strel Boris (Jug)
21. Zeman Bohumir (Tch)
23. Cerkovnik Tomaž (Jug)

14. Wengen (SUI):

24. 1. 1981
Smuk
13. Vesti Walter (Sui)
18. Meli Silvano (Sui)

15. Wengen (SUI):

25. 1. 1981
Slalom
1. Križaj Bojan (Jug)
3. Stenmark Ingemar (Swe)
18. Zeman Bohumir (Tch)
23. Franko Jure (Jug)

16. Adelboden (SUI):

26. 1. 1981
Veleslalom
1. Stenmark Ingemar (Swe)
2. Strel Boris (Jug)
11. Kuralt Jože (Jug)
30. Zeman Bohumir (Tch)
34. Cerkovnik Tomaž (Jug)

17. St. Anton (AUT):

31. 1. 1981
Smuk
18. Vesti Walter (Sui)
25. Meli Silvano (Sui)

18. St. Anton (AUT):

1. 2. 1981
Slalom
1. Stenmark Ingemar (Swe)
8. Križaj Bojan (Jug)
26. Cerkovnik Tomaž (Jug)
27. Franko Jure (Jug)

19. Schladming (AUT):

3. 2. 1981
Veleslalom
1. Stenmark Ingemar (Swe)
10. Strel Boris (Jug)
13. Križaj Bojan (Jug)
16. Kuralt Jože (Jug)
24. Franko Jure (Jug)
47. Zibler Janez (Jug)

SVETOVNI POKAL

— ženske:

7. Schruns (AUT):

13. 1. 1981
Slalom
16. Zavadlav Anja (Jug)
27. Leskovšek Andreja (Jug)
29. Dornig Bojana (Jug)

8. Crans-Montana (SUI):

19. 1. 1981
Smuk
57. Jerman Metka (Jug)
58. Zavadlav Anja (Jug)
60. Leskovšek Andreja (Jug)
61. Blažič Nataša
63. Ravnikar Mateja
64. Dornig Bojana

9. Crans-Montana (SUI):

21. 1. 1981
Slalom
18. Zavadlav Anja (Jug) — (15. komb.)
19. Blažič Nataša (Jug) — (16. komb.)
20. Jerman Metka (Jug) — (14. komb.)
22. Dornig Bojana (Jug) — (18. komb.)
30. Leskovšek Andreja (Jug) (17. komb.)
33. Ravnikar Mateja (Jug) (19. komb.)

10. Haute Nendaz (SUI):

22. 1. 1981
Veleslalom
48. Leskovšek Andreja (Jug)
54. Dornig Bojana (Jug)
58. Peharc Polona (Jug)
62. Ravnikar Mateja (Jug)

11. Les Gets (FRA):

24. 1. 1981
Veleslalom
30. Leskovšek Andreja (Jug)
33. Jerman Metka (Jug)

12. Les Diablerets (SUI):

31. 1. 1981
Slalom
10. Zavadlav Anja (Jug)
16. Dornig Bojana (Jug)
22. Ravnikar Mateja (Jug)

13. Zwiesel (BRD):

3. 2. 1981
Slalom
33. Dornig Bojana (Jug)

Garmisch: Tekmovalci, ki vozijo Elanove smučiče

Na Fortuni izdelano petdeseto jadralno letalo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ob prehodu v novo leto je kolektiv delavcev v proizvodnji jadralnih letal žel skupen uspeh zaokroženih dvoletnih delovnih prizadevanj, saj je bilo izdelano petdeseto letalo. Gola številka članom širšega Elanovega kolektiva seveda ne more služiti za preprosto vzporejanje in primerjanje s količinami s šestimi ali več mestnimi številkami, vendar pa je za samo dejavnost to uspeh, kakršnjega se ne bi »sramoval« prenekateri onstran naših meja.

Dovolite mi, da ob tej priložnosti z namenom boljšega obveščanja, ki mu je dislociranost obrata objektivna zapreka, napišem nekaj besed o našem dosedanjem delu in načrtih v bodočnosti.

Če je poročevalec v »Naši smučini« ob priliki poleta prvega našega letala 3. februarja 1979 na Brniku zapisal, da je poplačan trud izrednih prizadevanj in da se pravo delo šele začinja, potem je bilo temu

zares tako. Siceršnje zagonsko fazo proizvodnje so oteževali še kadrovske problemi in najemanje novih delavcev, preskrba z materialom je terjala mnoge napore (na relaciji Glasser—Dirks—ELAN), pa vseeno nam je s kontinuiranim prizadevanjem uspelo slediti planiranimi količinami proizvodnje, saj je bilo do kolektivnega dopusta v letu 1979 planirano in izdelano 10. letalo. V drugi polovici leta 1979 so bili v proizvodnji veliki napori usmerjeni v splošno boljšo vskladitev med posameznimi tehnološkimi fazami s ciljem zmanjševanja potrebne količine delovnih ur in postopnega približevanja planiranemu povečanemu obsegu proizvodnje z 2 na 3 letala mesečno. Napori, vloženi v uvajanje delavcev ter postopni organizacijski prijemi so proti koncu leta 1979 le začeli kazati sadove, tako da je tehnologija izdelave jadralnih letal osvojena.

Hkrati so bile premostene začetne težave izvedbe upravnih

Jadralno letalo v končno obdelovalni fazi (Foto Mohorč F.)

Končna montaža jadralnih letal (Foto Mohorč F.)

Modelar Franci Mohorč ob novih kalupih, ki bodo potrebni za izdelavo izboljšane verzije DG-101 (G) ELAN

Na preizkušnji 50 letalo DG 100 Elan (Foto Resman M.)

postopkov za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj na Zveznem komiteju za promet in zveze v Beogradu; najnujnejše — nastifikacija, homologacije tipa je bila dokončno rešena v aprilu 1979 po zasluzi dobrega in hitrega dela komisije, ki jo je vodil profesor dr. Anton Kuhelj.

V komisiji so bili: ing. Grčar, dr. Gregl, ing. Prhavic in ing. Polanc.

Rešeni so bili postopki izdajanja telesport certifikatov, vprašanje pridobitve dovoljenja za proizvodnjo pa se je zavleklo tja v maj 1980. Enako velja tudi za pooblastila Elanovih kontrolorjev gradnje letal. Pri tem vprašanju nam je z ljubiteljsko privrženostjo in strokovno avtoriteto ter zaupanjem ogromno pomagal ing. Jože Prhavic.

S povečanjem proizvodnje na tri letala mesečno z letom 1980, kar je bilo dokončno uresničljivo z desetmeterskim prizidkom Fortune je bil opravljen še korak naprej v sposobnosti in organiziranosti proizvodnje, ki je tako v sorazmerno kratkem času že dosegla zavidljiv nivo tako v pogledu kvalitete kot tudi produktivnosti. Pa prav kvaliteta je tisto, kar nam je bilo vodilo že od samega začetka in nato vzdrževanje ter nadaljen dvig njenega

nivoja, ki je pri izdelku, kot je jadralno letalo, odločilen. Dokaz, da naše prizadevanje ob tem ni bilo jalovo, so pohvale in zadovoljstvo naših kupcev v tujini in doma, dober glas, ki smo si ga že v tako kratkem času ustvarili med poznavalci in seveda veliko zanimanje, ki za naša letala vlada (trenutni dobavni rok je 8—9 mesecev).

Poleg tega naštetega pa je seveda pri tem delovno intenzivnem ter vrhunskem in plemenitem proizvodnem ljubiteljski in delovno zaveden čvrst kolektiv, ki mu posvečamo neprestano skrb. Formiran je strokoven in prizadeven krog ljubiteljev, ki jim kot v začetku zdaj po dveh letih ne manjka zagnanosti in entuziazma. Nasprotno — v tem smislu se kolektiv še nadalje krepi, pridobljene so tudi prve dragocene lastne izkušnje, ki so že lahko temelj za samostojnejše strokovno ocenjevanje možnosti in perspektiv razvoja gradnje letal v Elanu.

V tem času se je nedvomno potrdilo tudi pričakovanje, da je to proizvod, ki zagotavlja Elanovo nadaljnje uveljavljanje v svetu, omogoča dostop

(Nadaljevanje na 4. strani)

NA FORTUNI IZDELANO PETDESETO JADRALNO LETALE

(Nadaljevanje s 3. strani)

do naj sodobnejše tehnologije in materialov s področja umetnih snovi in s kopico zanimivih tehničnih in tehnoloških rešitev, nudi možnosti prenosa le — teh na sodobne proizvode in postopke.

Vendar pa bržkone vseh teh možnosti doslej nismo znali v dovoljni meri tudi izkoristiti.

Naša letala letijo že v osmih deželah: ZRN (19), SFRJ (14), Švica (8), Avstrija (4), Vel. Britanija (2), Belgija, Nizozemska (po 1); po dobrih lastnostih in izdelavi so znana širokemu krogu letalcev v tujini in doma, hkrati pa se ponajšajo tudi z dobrimi tekmovalnimi dosežki:

1. mesto: Prvenstvo Jugoslavije 79 (Šimenc), 1. mesto: Prvenstvo Slovenije 79 (Pintar), 3. mesto: Balkansko prvenstvo 79 (Šimenc), 1. mesto: Prvenstvo Jugoslavije 80 (Pintar), 1. mesto: Prvenstvo Slovenije 80 (Štrukelj), 1., 3., 4. in 5. mesto: Prvenstvo Švice 80, 1. mesto: Prvenstvo Nizozemske 80, 2. mesto: Prvenstvo Avstrije 80, 7. mesto: Prvenstvo Zah. Nemčije 80.

Poveljnik jug. vojnega letalstva general TUS s sodelavci

Z namenom stalnih izpopolnitev in izboljšav so naša letala DG — 100 (G) Elan v letu 1981 doživela obsežnejše spremembe (20 manjših in večjih), kar bo pomagalo pri nadaljnjem dvigu povpraševanja na trgu. V sami ideji in konstrukcijski izvedbi res da to še ni plod našega samostojnega razvoja, saj gre za prenos tehničnih rešitev, ki so že izvedene na jadrlnem letalu DG — 200, ki ga proizvaja naš poslovni partner firma GLASER — Dirks v Zah. Nemčiji. Zato pa lahko rečemo, da je razvoj vseh potrebnih orodij (kalupov) in pripomočkov že naša samostojna izvedba (izdelava), kar je za nas primeren preizkus sposobnosti pred realizacijo doseženih tovrstnih nalog, ki jih načrtujemo.

Izboljšana verzija, katere prvi primerki bo predvidoma poletel v začetku marca, bo nosila ime DG — 101 (G) ELAN, vsebovala pa bo še nekaj glavnih sprememb, ki naj jih v kratkem naštejemo:

a) Avtomatski priključek krmila pri verziji DG — 100 G ELAN; zagotavlja preprostejšo in lažjo montažo višinskega repa na trup, višinsko krmilo se avtomatično spoji s pogonom na trupu.

b) Enodelen pokrov kabine; daje modernejši in lepši izgled letala, kar pomeni napredek v pogledu uporabnosti. Forme za en večji in tri manjše sestavne dele smo izdelali sami.

c) Udobnejši cockpit in novo vzmeteno podvozje in nova izvedba, pomeni več prostora v kabini (udobno sedenje tudi za pilote, ki so višji od 190 cm), boljša dostopnost inst. table, lažje položaj nog za letalce nizke rasti ter izboljšane amortizacijske lastnosti pri vožnji letala po tleh (tiši pristanki, neravne vzletne — pristajalne steze). Sprememba se navezuje na izdelavo 6 različnih večjih delov za cockpit.

d) Avtomatski trimer in zavora na kolesu preko ročice zračnih zavora; položaj komandnih ročic je funkcionalnejši, zavora na kolesu bolj učinkovita.

e) Sprememba vodnega balasta; pomeni avtomatsko priključitev pri spoju kril s trupom ter boljši in trajnejši ventil.

f) Več drugih tehničnih izboljšav (nov omejilec hodo krilc, spremenjeno zaklepanje neločljivega podvozja, tlačni pnevmatski dušilec za lažje vlečenje in izvlečenje podvozja, novo varovanje glavnih svornikov).

Na realizaciji in vpeljavi sprememb, ki terjajo tudi dopolnila v konstrukciji in proiz-

Gen. vojnega letalstva TUS ogleduje proizvodnjo jadrlnih letal (Foto Mohorč F.)

vodnji dokumentacije, deloma postopoma ob siceršnji serijski proizvodnji od oktobra 1980. Prva serijska letala nove verzije pa bodo na razpolago z aprilom 1981.

V skladu s programsko usmeritvijo Elana pri gradnji letal smo tako na pragu druge faze, ki pomeni ob doseženi samostojnosti pri tehnologiji še postopno osamosvojitvev tudi v pogledu projektiranja letal in razvoja prototipa serijske proizvodnje. Uresničitev te naloge načrtujemo z razvojem novega dvosedežnega jadrlnega letala ob sočasni investiciji v nove proizvodne postore. V teku sta priprava investicijske dokumentacije in nadaljnje pogodbe o poslovno — tehničnem sodelovanju s partnerjem firmo Glaser — Dirks in upamo, da bo v kratkem neposredno delo na realizaciji tudi steklo.

Zahvaljujemo se vsem, s katerimi pri vsakodnevnem delu sodelujemo in si želimo, da bi se v bodoče skupno delo še bolj poglobilo in izboljšalo, saj se s tem v prihodnosti nadejamo še večjih skupnih uspehov.

Tone Čerin, dipl. ing.

Velja tudi za Elan

— »Vratar, ta ura stoji!« —
— »Ni res, tovariš, ta ura visi!«

ŽELEZAR

7

Tekma za Elanov deželni pokal

JUBILEJ ŠPORTNEGA DRUŠTVA V ŠENTJANŽU

Kot smo že poročali, je športno društvo v Šentjanžu v Rožu 28. decembra 1980 izvedlo svojo tradicionalno vsakoletno smučarsko prireditev. Tokrat je bila to tekma, ki je potekala v okviru 30-letnega društvenega jubileja, zato so se organizatorji posebno potrudili, da je bila organizacija brezhibna. Toda uspelo jim je še več, kajti tekma je potekala v okviru Elanovega deželnega pokala, razen tega pa jim je uspelo k sodelovanju pridobiti še ekipo jugoslovanske smučarske reprezentance. Tako je tekma veleslalom v Šentjanžu bila ena izmed najkvalitetnejših zimsko-sportnih prireditev na Koroškem.

O izidu tekmovanja smo poročali že v prejšnji številki našega lista, za osvežitev spomina pa naj povemo, da je zmagal Jugoslovijan Jože Kuralt, 2. mesto je zasedel Jakob Platzer, tretje pa Grega Benedik, njim sta sledila Bojan Križaj in Boris Strel.

Jubilej svojega društva so Šentjanžani praznovali še s posebno izdajo letnega poročila, ki poleg običajnih podatkov prinaša še pregled športnega delovanja v Šentjanžu v minulih tridesetih letih. To je izredno zanimiv almanah povojnega športa v Šentjanžu. Na skupno 108 straneh bralec lahko bere, kaj se je na tem področju v tej idilični vasi v Rožu dogajalo. Sprva je seveda dominiralo alpsko smučanje; temu je sledilo še tekmovanje v smučarskih skokih na 55-metrski smučarski skakalnici v Šentjanžu, ki jo je zgradilo takratno »Slovensko fizikulturno društvo Borba«. Pod okriljem tega društva so potekale tudi druge športne dejavnosti, kot je lahka atletika. V tem času so v Šentjanžu doživeli marsikatero mednarodno športno prireditev, zlasti z gosti iz Slovenije. Tudi v nogometu se je v Šentjanžu odvijalo marsikaj. Tako lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da je — razen nekaj kratkih kriznih obdobij — v Šentjanžu šport vedno bil prisoten in da je vedno znova privabljal domačo in mladino drugih krajev k sodelovanju na razne športne prireditev.

Posebno priznanje naj bo izrečeno urednikom, zlasti dr. Partlu, ki je zbral potrebno gradivo (pri čemer mu je v največjo oporo bil naš list) in da je »Letno poročilo 1980« tiskano v obeh deželnih jezikih — slovensko in nemško.

Za odlično tekmo so skrbeli športniki ŠD Šentjanž, na čelu s predsednikom dr. Partlom in sekcijским voditeljem Užnikom

K 30-letnemu športnemu delovanju funkcionarjem in športnikom v Šentjanžu čestitamo in

tudi v prihodnje želimo mnogo vsestranskega uspeha pri gojitvi telesne kulture.

Ob 30-letnici športa v Šentjanžu na Koroškem

Koroško deželni glavar Ferdinand Wedenig je ob otvoritvi smučarske skakalnice v Šentjanžu leta 1951 poudaril, »da šport povezuje narode, kar je še posebno pomembno na dvojezičnem ozemlju. Čeprav ljudje v tem prostoru govorijo dva jezika, se kljub temu dobro razumejo, saj imajo skupne skrbi in probleme«. Te misli deželnega glavarja so vse do danes vodile delo šentjanških športnih funkcionarjev.

Prvi višek športnega udejstvovanja je bil že leta 1951, čeprav sežejo začetki društva nazaj v leto 1947. Tedaj so v Šentjanžu ustanovili »Slovensko fizikulturno društvo Borba«, okrajno glavarstvo je to društvo dovolilo šele 13. maja 1949.

S smučanjem v okviru šentjanškega društva so začeli leta 1948.

Hanzi Inzko, ustanovni član društva, znan smučar in alpinist, je povedal, da so bile telovadne vaje in izleti v hribe primerna športna oblika le poleti, ko pa je padel sneg, je poraslo zanimanje za smučanje. Zato so ustanovili smučarsko sekcijo. Tedaj so se tudi prvi poskušali kot skakalci: na Rutah so si zgradili 20-metrsko skakalnico. Ze 1947/48 pa so začeli s pripravami za gradnjo znatno večje, 60-metrške skakalnice. Načrte zanjo je naredil inž. Bloudek, ki je zgradil tudi znano skakalnico v Planici. **11. februarja 1951 je bila velika otvoritvena slovesnost.** Udele-

žila sta se je kot pokrovitelja deželni glavar Ferdinand Wedenig in vodja urada za zunanje zveze FLRJ legacijski svetnik Mitja Vošnjak. Navzoči so bili še konstruktor skakalnice inž. Bloudek, predsednik koroške smučarske zveze Bildstein in vsa koroška promenenca. **Zmagali so trije skakalci iz Slovenije:** 1. Slavko Avsenik, 2. Jože Rogelj in 3. Zoran Zalokar. Posebno pa so počastili člana našega društva in pionirja skakalnega športa v Rožu Florija Gabriela, pd. Radarjevega Florija. Ob ploskanju 3000 gledalcev je kot prvi skočil na novi skakalnici.

V naslednjih štirih letih je Šentjanž doživel še tri velike mednarodne skakalne prireditve. Prvi v letu 1951 so sledila še skakanja v letih 1952, 1953 in 1955. To je obenem zadnja taka prireditev v Šentjanžu. Pokazalo se je namreč, da so se pobudniki in organizatorji lotili dela na veliki skakalnici nekoliko nepremišljeno. Takole pravi Mirko Bogataj v Koroškem koledarju 1973: »Skakalnica za dva pogumneža (Hanzi Inzko in Flori Gabriel) je bila prevelika, prepariranje prenaporno in odvisno od snežnih razmer, mladina pa bi potrebovala vadbo na manjši, začetni napravi. Te pa tedaj v Šentjanžu ni bilo. Tako so izostale možnosti za načrten, stopnjovit razvoj mladinskih skakačev.«

Čeprav Bogatajeve ugotovitve držijo, so dosegli naši skakalci kljub slabim okoliščinam

kar pomembne uspehe. Najlepše uspehe je tedaj dosegal zelo nadarjeni skakač **Hanzi Gabriel (Tišlerjev Hanzi)**. Leta 1954 je v Zahomcu postal četrti v skupini do 18 let, 1957 pa je bil že prvi. Pri mednarodnem skakanju za ziljski pokal v Zahomcu je premagal vse sotekmovalce v mladinski skupini II. Vendar tudi ti uspehi niso mogli rešiti skakalnega športa. Društvo ni imelo zadosti sodelavcev za vzdrževanje skakalnice, primanjkovalo je denarja, povrhu pa so sledile še nekatere zime brez snega. Tako smo v Šentjanžu opustili skakanje. Le starejši člani še vejo, kje je bila nekoč skakalnica, ki so jo zgradili s tolikšnim trudom tedanji idealisti, predvsem Hanzi Inzko in Flori Gabriel.

Že od ustanovitve društva so se naši funkcionarji ukvarjali tudi z alpskim športom. Ko smo opustili skakanje, pa je alpski sektor povsem izrnil nordijske discipline. Veleslalom na Rutah je postal kar tradicionalen. V zadnjih letih se je dvignila kakovost teh tekem tako glede organizacije kot glede udeležbe. Pozimi 1979/80 so bile na Rutah tekme za deželni pokal; startali so vrhunski smučarji iz Slovenije in Koroške. Če nam bo Peter naklonjen z vremenom in bodo še naprej tako dobre snežne razmere, se bo 28. decembra 1980 odvijala doslej največja in gotovo najzanimivejša športna prireditev v Rožu — obenem bo to tudi višek naše 30-letnice.

Predsednik Koroške smučarske zveze je na tekmah 1979/80 dal pobudo, naj bi se na naši prireditvi pomerili najboljši smučarji obeh sosednih dežel — Koroške in Slovenije. Posebno aktivno jo je podprl tudi generalni sekretar smučarske zveze Slovenije Ciril Jeras.

Njegovi iniciativi se zahvaljujemo, da so 28. 12. 1980 prišli smučarji A in B kadra Slovenije in Jugoslavije. Med njimi so bili Križaj, Kuralt, Magušar, Strel idr. Zavedamo se, da je pomerjenje smučarjev s Koroške in iz Slovenije za nas velik dogodek, saj je tudi naše društvo stopilo pred širšo športno javnost.

Naša mladina se ni udeleževala športno samo pozimi, temveč tudi poleti, ko jih je navduševal predvsem nogomet. Prva izpričana nogometna tekma je bila 26. 5. 1949 med člani moštva »Borbe« iz Šentjanža in moštva »Planice« iz Dobrle vasi na Zablatniškem jezeru.

Zmaga je opogumila naše igralce, da so se v prijateljskih igrah pomerili predvsem z moštvom z Bistrice v R. Prva tekma s tem moštvom je bila 28. avgusta 1949, zmagal je Atus z Bistrice z 2 : 1. Tem tekmam

(Nadaljevanje na 9. strani)

Z novinarske konference v Garmischu

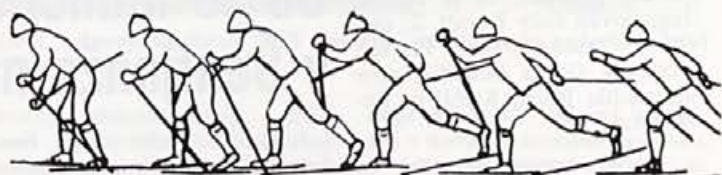
Z Elanove novinarske konference v Garmischu

Vesti, Stenmark in Krizaj

Jugoslovanski športni novinarji na konferenci

Hoja in tek na smučeh

Skoraj bo preteklo sto let, odkar poznamo organizirano hojo in tek na smučeh. Leta 1882 so bile namreč v pokrajini Kristjanija na Norveškem prve smučarske tekme v teku in zmagovalec te prve tekme, norveški oficir, je dve leti kasneje na smučeh prekrizaril prostrano Grenlandijo.

Hoja na smučeh se je tako v Skandinaviji kot tudi pri nas porodila na Blokah iz potrebe. Ljudje so morali v hudih, s snegom bogatih zimah hoditi iz kraja v kraj. Takrat niso poznali za sneg nobenega drugega prevoznega sredstva kot smuč. Smučke pa so bile dolge, široke, težke, za boljše ravnotežje in pomoč z rokami so prvi smučarji uporabljali samo eno dolgo palico.

Pri nas na Blokah so se prvi »smučarji« pojavili okoli leta 1890, prve tekme v teku »po breghe« pa so bile leta 1913 v Bohinju, kjer je bilo tudi prvo prvenstvo pri nas. Na prvem prvenstvu sta zmagala med moškimi domačin Hlebanja, med ženskami pa je presenetila predstavnica Hercegovine, doma iz Mostarja.

Prve Olimpijske (zimske) igre so bile leta 1924 samo v klasičnih disciplinah in to v francoskem Chamonixu, leta

1928 pa med udeleženci zimskih Olimpijskih iger zasledimo tudi že prve Jugoslovane. Seveda se kot novinci niso mogli kosati z odličnimi severnjaki. Ženske so prvič nastopile na zimskih Olimpijskih igrah v teku šele leta 1960 v Squaw Valleyu. Naš do sedaj najuspešnejši tekač je bil Franc Smolej z Jesenic, oče znanih jeseniških hokejistov Franca in Romana, ki je bil na svetovnem prvenstvu leta 1938 na Čehoslovaškem 10. v teku na 50 km in najboljši srednjeevropjec. Smučarski tek, ki je bil še pred dvanajstimi leti le tekmovalna vrsta, dobiva v zadnjih letih drug, rekreativni značaj in doživlja velik razmah po vsem svetu. Hoja in tek na smučeh v čistem hladnem zraku, po zasneženih poljanah in gozdovih, daleč od mestnega vrveža in vsakdanjih skrbi, predstavlja po mnenju večine strokovnjakov najboljšo obliko rekreacije.

Zaposlitev prav mišičnega telesa, pospešeno globoko dihanje, znojenje in psihična sprostitve predstavljajo resnično popolno rekreacijo, zdravo in tudi ceneno obliko sprostitve po naporem vsakodnevnem delu, poleg tega pa predstavlja drsenje po smučinah svojevrstno užitek.

Ni vseeno kako bomo razdelili vsak trdo zaslužen dinar

Naši pogoji ob sprejemanju samoupravnih sporazumov splošne in skupne porabe in materialne proizvodnje za obdobje 1981—1985

Šele v mesecu januarju smo na delovnih skupinah — delnih zborih dokončno sprejeli v vseh TOZD, DSSS in DO (razen v TOZD Inštitut) samoupravne sporazume splošne in skupne porabe ter materialne proizvodnje za obdobje 1981—1985 pod določenimi pogoji.

To naj bi po priporočilu skupščin SIS opravili še pred Novim letom, vendar smo na sestanku članov družbenopolitičnega aktiva 18. decembra 1980 ugotovili, da vsa zadeva še ni zrela za sprejem, ker razne nejasnosti tudi na vrhu še niso bile razčiščene. Ostali sta nam le dve možnosti: da

predlagane sporazume po hitrem postopku pavšalno sprejememo, ali jih strokovno utemeljene predložimo v samoupravno odločanje delavcem. Odločili smo se za drugo. Tako so se med tem časom nejasnosti odpravile, del. sveti TOZD, DSSS in DO pa so od 12.—15. januarja 1981 razpisali javno obravnavo sporazumov.

V dneh od 19.—24. januarja 1981 je tekla javna obravnavo in sprejem sporazumov. Podpisali smo jih 28. januarja 1981 z določenimi pogoji in sicer:

V nadaljevanju tega prispevka vas seznanjamo še s celotno analitiko vseh teh sporazumov.

Podpisani sporazumi o temeljih planov SIS

1. Samoupravni sporazumi o temeljih planov SIS družbenih dejavnosti občine v obdobju 1981—85

- Občinska izobraževalna skupnost
- Občinska skupnost otroškega varstva
- Občinska zdravstvena skupnost
- Občinska skupnost socialnega skrbstva
- Občinska kulturna skupnost
- Občinska telesnokulturna skupnost
- Občinska skupnost za zaposlovanje
- Občinska raziskovalna skupnost

2. Samoupravni sporazumi o temeljih planov SIS gospodarskih dejavnosti občine in za potrebe KS ter SLO v obdobju 1981—85

- Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite občine
- Samoupravni sporazum o združevanju in uporabi sredstev za financiranje požarnovarnostne dejavnosti občine
- Samoupravni sporazum o združevanju in uporabi sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov na področju komunalnih dejavnosti v občini
- Samoupravni sporazum o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine
- Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za sofinanciranje programov potreb in razvoja KS v občini

3. Samoupravni sporazumi o temeljih planov SIS družbenih dejavnosti republike v obdobju 1981—85

- Izobraževalna skupnost Slovenije
- Raziskovalna skupnost Slovenije
- Kulturna skupnost Slovenije
- Skupnost otroškega varstva Slovenije
- Telesnokulturna skupnost Slovenije
- Skupnost starostnega zavarovanja kmetov SRS
- Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS

4. Samoupravni sporazumi o temeljih planov SIS gospodarskih dejavnosti republike v obdobju 1981—85

- SIS elektrogospodarstva Slovenije
- SIS za železniški in luški promet
- Republiška skupnost za ceste

5. Samoupravni sporazum o temeljih planov območnih (regijskih) SIS v obdobju 1981—85

- Gorenjska regija (Kranj, Jesenice, Tržič)
- Območna vodna skupnost Gorenjske
- Območna skupnost za PTT
- Območna skupnost Elektrogospodarstva Gorenjske

POGOJI:

1. Sprejemamo in potrjujemo samoupravne sporazume

o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Radovljica za obdobje 1981 do 1985

POGOJNO:

1.1. da so stopnje prispevkov za celo srednjeročno obdobje enake,

1.2. da se preneha s plačevanjem obveznosti, ko se v letnem merilu načrtovana sredstva dosežejo,

1.3. obračunana, a ne vplačana sredstva ostanejo na računih TOZD plačajo se, ko se predloži utemeljen in družbeno podprt načrt porabe.

2. Samoupravne sporazume SIS materialne proizvodnje 1981—1985 sprejemamo in potrjujemo

pogojn o:

2.1. da vse SIS določijo enotne osnove za izračun obveznosti, da bomo tako racionalizirali samo tehniko obračuna,

2.2. prispevne stopnje ne smejo preseči stopenj iz leta 1980 in morajo ostati enake za celo srednjeročno obdobje,

2.3. s plačevanjem obveznosti se preneha, ko se zberejo letno načrtovana sredstva,

2.4. obračunana, a ne vplačana sredstva, ostanejo na računih TOZD, plačajo se, ko se predloži utemeljen in družbeno podprt načrt porabe.

3. V celoti sprejemamo samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje skupnih nalog Splošne ljudske obrambe, ker je v vsem enak kakor v letu 1980.

4. Pristopamo pod pogoji, ki jih zgoraj sprejemamo (navajamo) k samoupravnim sporazumom, ki so po naravi stvari istovetni in dohodkovno povezani z dejavnostjo naših temeljnih organizacij.

ZAKLJUČEK:

Ob vsakem zaključku četrtletja morajo SIS obvezno poročati delegatom o stanju zbranih in porabljenih sredstev, kar bo podlaga za izvajanje točk 1.2. in 1.3. ter točk 2.3. in 2.4. tega sklepa.

KNAFELJ Slavko

PRIVREDNA KOMORA JUGOSLAVIJE

KAO IZRAZ DRUŠTVENOG PRIZNANJA
11 1979. GODINI

DODELJUJE

ZLATNU PLAKETU

OZD „Elan“
Begunje

ZA OSTVARENE REZULTATE U PRIVREDI
I RAZVILANJE SAMOUPRavnih
SOCIJALISTIČKIH GDNOSA

BEGRAD, 22. DECEMBAR, 1980.

Kozare

Občni zbor IGD Elan

V soboto, 24. 1. 1981 je bil v ELANU 31. redni občni zbor Industrijskega gasilskega društva ELAN, kjer so pregledali delo v letu 1980.

Občnega zbora se je udeležilo 30 članov. Od gostov pa so bili prisotni predstavniki Obč. gasilske zveze, SIS za požarno varnost, občinski inšpektor za požarno varnost, predstavniki sosednjih gasilskih društev, predstavniki IGD BPT Tržič in člani kolegija.

Po izvolitvi organov občnega zbora so sledila poročila predsednika, tajnika, poveljnika in blagajnika ter samega nadzornega odbora. Iz poročil je bilo razvidno samo delo društva in problematika dela požarne varnosti v naši delovni organizaciji.

Po poročilih je sledila široka razprava, ki se je osredotočila predvsem na dva osnovna problema, to je problem izgradnje gasilskega doma in problematiko izvajanja požarno varnostnih predpisov v nekaterih oddelkih, ki so bili predmet pregleda občinskega požarno-varnostnega inšpektorja. V široki razpravi je bilo ugotovljeno, da je problem

shranbe gasilskega orodja še vedno največji problem v društvu. Kljub sklepu delavskega sveta delovne organizacije o prioritetenem redu izgradnje gasilskega doma in pripravam načrtov za izgradnjo v okviru TOZD Vzdrževanja, na občnem zboru niso bila dana zagotovila kdaj se bo ta problem rešil. Osnovni problem so finančna sredstva, ki bodo potrebna za izgradnjo novega obrata vzdrževanja in sama lokacija.

Požarno-varnostni inšpektor je predvsem poudaril, da mora delovna organizacija vsekakor zagotoviti ustrezne prostore za normalno delovanje požarno varnostne službe in je bila v zvezi s tem izdana tudi ureditvena odločba, na osnovi katere mora biti gasilski dom zgrajen do konca leta 1982. Predstavniki podjetja so predvsem poudarili probleme, ki so povezani s samim razvojem podjetja, obveznostmi do družbe in vse večje obremenjenosti gospodarstva pri izvajanju predvidenih stabilizacijskih ukrepov.

Razprava je potekala tudi o ugotovitvah občinskega požarno-varnostnega inšpektorja,

Diploma za 10-letno delo v gas. društvu Novkovič Slobodanu. (Foto Resman M.)

Poročilo poveljnika na gasilskem občnem zboru (Foto Resman M.)

IGD Elan. Poročilo predsednika. (Foto Resman M.)

pri pregledu stanja požarne varnosti. V nekaterih oddelkih vsekakor posvečajo premalo pozornosti osnovnim zahtevam za zagotovitev požarno-varnostnih predpisov. Obravnavana je bila tudi problematika dela poklicnih gasilcev, predvsem s stališča njihovih nalog in pomanjkanja tega kadra za opravljanje te pomembne službe.

V razpravi na občnem zboru so sodelovali tudi ostali predstavniki in gostje. Ponovno je bila poudarjena potreba po aktivnem sodelovanju med gasilci ELANA in BPT Tržič v vseh oblikah dela in aktivnosti ter sodelovanja, ki pogloblja vezi med obema društvoma.

Predstavniki GD Begunje je apeliral na gasilce ELANA in tudi na vodstvo podjetja za pomoč in sodelovanje, saj naše sosednje društvo slavi prihodnje leto 100-letnico obstoja.

Na občnem zboru je bil namesto dosedanjega poveljnika tov. Mikič Vlada izvoljen tov. Arh Franc.

Sprejet je bil tudi program dela in plan finančnih sredstev za potrebe in razvoj gasilskega društva.

Predstavniki občinske gasilske zveze je izročil tov. Bukovec Avgustu značko za 30 let dela v gasilstvu, tov. Novkovič Slobodanu pa za 10 let dela v društvu.

TAJNIK IGD
BOJAN ZAJC, ing.

KAR PELJI, REZKA,
ZDAJ JE ZELENA

Kvaliteta smuči v letu 1980 boljša od planirane

Na začetku leta 1980 je bil v TOZD Smuči postavljen plan za II. vrsto smuči. Ta plan naj bi bil nekakšna meja, ki bi bila znana proizvodnji kot tudi prodaji. Kljub temu, da se II. vrsta proda, pojav nenormalne količine pri posameznih tipih lahko povzroči motnje pri odpremah za izvoz, za katere vemo, da potekajo skozi celo leto.

Proizvodnja je pri planiranju upoštevala rezultate, dosežene leta 1979, pri vsakem tipu smuči pa je za leto 1980 postavila nekaj procentov ostrejših pogojev. Kljub tem ostrejšim pogojem je v celoti gledano dosežen boljši rezultat od pričakovanega. Najboljši rezultat je dosežen pri največji grupaciji narejenih smuči — alpskih plastičnih smučeh.

Če slabo kvaliteto leta 1979 označimo z indexom 100 je slaba kvaliteta leta 1980 — index 70. Ta rezultat je v bistvu še boljši, ko začnemo primerjati strukturo narejenih smuči. RC skupina se je po narejenih količinah močno povečala, enako pa tudi količina MD oz. CR skupine. Skupina cenejših smuči pa je v narejenih količinah udeležena še z minimalnim procentom. Ta rezultat je spod-

buden, ker gre paralelno z izboljšanjem strukture smuči tudi izboljšanje kvalitete in se na ta način stroški zaradi slabe kvalitete ne povečujejo.

Pri tekaških smučeh je po predlanskem velikim skoku v zmanjšanju procenta II. vrste prišlo do obdobja stagnacije, tako da se rezultati v zadnjih dveh letih bistveno ne razlikujejo.

Stroški zaradi zmanjšanja prodajne vrednosti (Ib/II vrste) in izmeta so (če uporabimo za primerjavo iste cene) v letu 1980 za 5,3 % nižji od tistih v letu 1979.

O drugem merilu za kvaliteto t.j. kvaliteto I. vrste smuči lahko rečemo, da so smuči narejene v letu 1980 imele izboljšane vozne lastnosti, to leto pa se bomo morali spoprijeti z nekaterimi problemi kvalitete, ki smo jih zaradi nenehnega naraščanja količin v proizvodnji zavestno ali podzavestno postavljali v drugi plan. Poostreni pogoji gospodarjenja in ostrejši konkurenčni boj bodo v tem letu kvaliteto in zmanjšanje stroškov slabe kvalitete postavili kot enega glavnih ciljev.

Krmpotič Mladen
dipl. ing.

Posodobitev elektronsko-računskega centra

Dne 16. II. 1981 vam bodo strokovnjaki zastopniške firme predstavili sodoben sistem za avtomatsko obdelavo podatkov s spremljajočo terminalno opremo.

Sistem želimo v podrobnosti predstaviti zato, ker želimo v srednjeročnem obdobju 1981—1985 zamenjati dosedanje garnituro obdelave podatkov. Ta namreč obratuje že 10 let, v tem času pa se je obseg našega poslovanja nekajkrat povečal, zahteve po informiranju postajajo vse obsežnejše in kompleksnejše. Zato, da bi zagotovili sedanjo kvaliteto in obseg informiranja tudi v naslednjih letih do instaliranja novega sistema, smo se odločili za zelo ugoden nakup ena-

kega sistema kot je naš obstoječi iz »PEKO« v Tržiču.

Na zgoraj omenjenem stanju nam bodo predstavili zadnji dosežek na področju informatike, ki ga s pridom uporabljajo delavci na najrazličnejših delovnih mestih, projektiranju, krmiljenju in spremljanju proizvodnje, nabave, prodaje itd.

Na predstavitev sistema so vabljeni člani strokovnega kolegija, člani samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter strokovni sodelavci.

Več o samem sistemu in njegovih sposobnostih pa po predstavitvi.

Pohar Milan,
dipl. ing.

Italijanski kupci smuči, ki jih združuje firma Colmar — v Elanu

Italijanski kupci na obisku

G. Colmar razlaga postopek dela v pripravi robnikov

Italijanski gostje v proizvodnji smuči

OB TRIDESETLETNICI

(Nadaljevanje s 5. strani)

so sledile še druge, po letu 1960 pa zanimivi in napeti lokalni derbiji.

Ko je leta 1960 naše društvo bilo z moštvo zastopano na tekmah Koroške nogometne zveze, se je Slovensko fizikalno društvo Borba Šentjanž preimenovalo v Sportverein/Športno društvo St. Johann — Šentjanž. S spremenljivimi uspehi je naše moštvo tekmovalo vse do leta 1976. Vendar nam ni nikoli uspelo, da bi se pomaknili iz drugega v prvi razred. Ker je nenehno padal nivo, ker je primenjkovalo naraščaja in so bili nekateri igral-

ci nedisciplinirani, smo se leta 1976 odločili, da opustimo nogometno sekcijo.

Iz tega poročila razvidite, da je naše društvo dosegalo viške in doživljalo padce. Zmeraj znova pa so se našli sodelavci, ki so z uspehom skušali rešiti navidez potaplajočo se barko. Zato smo hvaležni predvsem tistim funkcionarjem, ki so skozi 30 let skušali voditi naše društvo tako, da je bilo v njem mesta za vse Šentjanžane, da so bili vzor naši mladini in so jo navduševali za šport kot miselno človeško aktivnost v prostem času.

(iz letnega poročila 1980)

USPEŠNO NA NAŠIH SMUČEH

Stenmark zmagovalec slaloma v Kitzbühlu

Vodstvo Jugoslovanske reprezentance na progi

Križaj in Stenmark na startu za smuk v Kitzbühlu

Veselje po zmagi

Kitzbühel:

- Zemman zmagovalec Hahnen Kamm kombinacije
- Stenmark (vozil smuk) je bil drugi

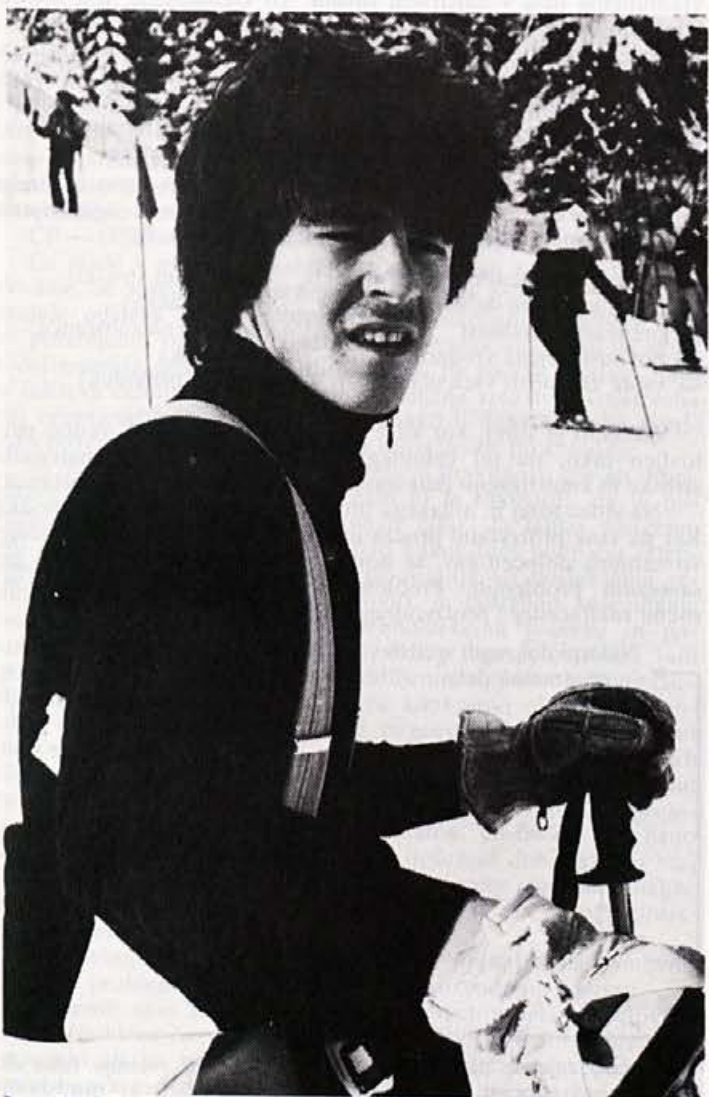
Stenmark prejema čestitke in darilo od Tonija Seilerja

Naš Jur in Stenmarkove smuči

Elanova smukača: Švicarja Vesti in Meli

Jure Franko

Trener ženske alpske reprezentance Jože Šparovec in serviser Mulej iz Elana

Jure Franko med vožnjo

Kaj mora vedeti samoupravljalec o ugotavljanju in delitvi dohodka

Pri izvajanju svojih samoupravljaljskih funkcij se delavci srečujejo z različnimi ekonomskimi kategorijami, ki jim jih posamezni strokovni delavci pogosto tudi ne morejo enostavno pojasniti, bodisi zaradi pomanjkljivih pedagoških sposobnosti bodisi zaradi pomanjkanja časa pri rokovno vezanem sprejemanju poslovnih in samoupravnih odločitev.

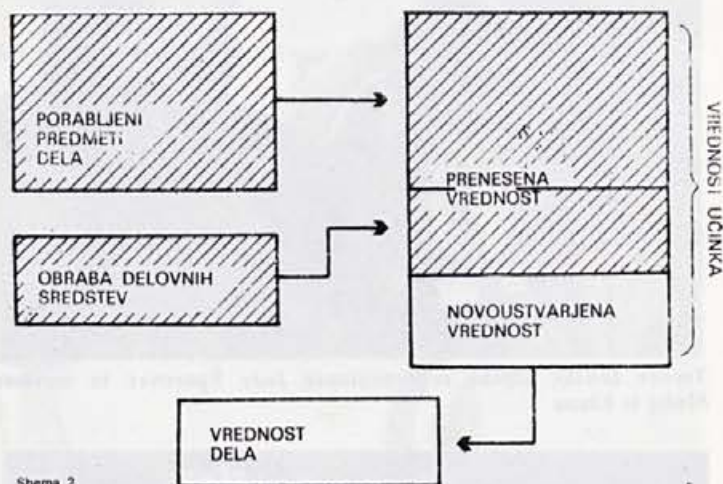
Ne glede na to, da se v organizacijah združenega dela vedno bolj skrbi tudi za dopolnilno izobraževanje samoupravljalcev, bo verjetno vsakomur koristilo poenostavljeno prikazovanje in tolmačenje osnovnih ekonomskih kategorij, ki jih podajamo v tem sestavku. Z določenimi poenostavitvami smo skušali predvsem zagotoviti osnovni pregled nad celoto medsebojno povezanih ekonomskih kategorij, ki naj samoupravljalcu zagotovi možnost celovitega in vsestransko premišljenega odločanja o rezultatih svojega in družbenega dela.

V predloženi obliki objavljeni prispevek bo, tako vsaj upamo, zagotovil vsakemu samoupravljalcu možnost, da vsak čas lahko osveži svoje poznavanje problematike ugotavljanja in delitve dohodka in s tem povezanih ekonomskih kategorij, posebno pa še, če se znajde v dvomu pred sprejemanjem samoupravnih odločitev.

USTVARJANJE DOHODKA

Dohodek se ustvarja v proizvodnem procesu s proizvodnjo novih dobrin. V vsakem proizvodnem procesu uporablja človek poleg svojega dela tudi različne vrste delovnih sredstev in različne predmete dela. Za vsako proizvodnjo nove dobrine je torej poleg predmetov dela in delovnih sredstev potrebno tudi ustvarjalno živo delo. Živo delo lahko imenujemo ustvarjalno, če je uporabna vrednost novo ustvarjene dobrine večja, kot je bila uporabna vrednost uporabljenih predmetov dela in uporabljenih delovnih sredstev. Prek uporabne vrednosti nove dobrine je ovrednoteno uporabljeno živo delo.

Delovna sredstva, predmeti dela in samo delo so osnovni faktorji proizvodnega procesa. Z njihovo uporabo proizvedemo novi učinek z novo uporabno vrednostjo. Faktorje proizvodnega procesa v njihovi naradni obliki lahko prikažemo z naslednjo shemo:

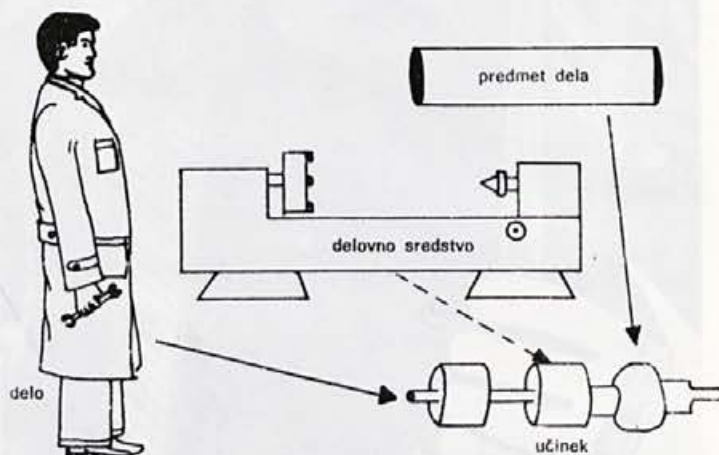
Predmet dela se v vsakem proizvodnem procesu v celoti porabi za proizvodnjo določenega učinka. Prav tako lahko smatramo, da smo v celoti porabili tisto količino živega dela, ki je bila konkretno angažirana za izdelavo novega učinka. Drugače pa je z uporabo delovnih sredstev. Ta se v procesu proizvodnje samo obrabljajo in služijo pri proizvodnji večje količine istovrstnih ali različnih učinkov. Zato moramo upoštevati, da v posamezni novo ustvarjeni učinek ne prehajajo v celoti, ampak samo delno. Zato je v shemi ta prehod naznačen le s črtkano linijo.

Osnovnih faktorjev proizvodnega procesa ne moremo medsebojno primerjati ali jih seštevati v njihovi naradni obliki, ker gre za različne količine in različne kvalitete. Za medsebojno primerjavo moramo posamezne naradne faktorje najprej izraziti s skupnim imenovalcem. Kot skupni imenovalci uporabljamo denar kot najsplošnejši ekvivalent, s katerim je možno različne količine in različne kvalitete izraziti kot vrednosti. Vrednost je zmnožek količine in cene. Cene pa naj v tržnem sistemu, ki ga

uporabljamo tudi pri nas, predstavljajo družbeno priznane vrednotenje posameznih uporabnih vrednosti.

Ker delavec kot samoupravljalec ne prodaja svoje delovne sile, tudi njegovo delo nima nikake dokončne cene ali vrednosti. Vrednost njegovega dela za določeno enoto učinka bo odvisna od družbeno priznanega tržnega vrednotenja učinka po odbitku za ta učinek porabljenih vrednosti predmetov dela in delovnih sredstev.

Shematično to lahko prikažemo takole:

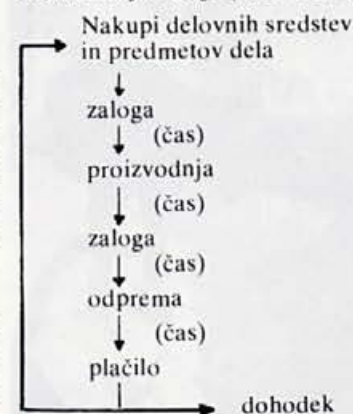
Vrednost dela je torej določena prek družbeno priznane vrednosti ustvarjenih učinkov. Ker v širšem družbenem smislu sodeluje delo v neposredni in posredni obliki v celoti družbene reprodukcije, zajema vrednost dela, ugotovljena po tej shemi, vrednotenje dela v najširšem smislu. To vrednotenje dela imenujemo dohodek. Ker je to vrednotenje dela v najširšem smislu procesa družbene reprodukcije, odločajo delavci v temeljni organizaciji združenega dela prek najširšega samoupravnega odločanja skupaj z delavci neproizvodnih dejavnosti o vseh namenih porabe dohodka, ne pa samo o neposrednih potrebah delavcev v temeljni organizaciji, v kateri je bil dohodek realiziran.

Vrednostne kategorije osnovnih faktorjev proizvodnega procesa imenujemo v družbeno sprejetem sistemu ugotavljanja in razporejanja celotnega prihodka in dohodka takole:

vsota porabljenih predmetov dela	(materialni stroški)
+ celotna obraba delovnih sredstev	(amortizacija)
- prenesena vrednost	(porabljena substanca)
+ novoustvarjena vrednost	(dohodek)
= vsota vrednosti vseh učinkov	(celotni prihodek)

Načelno je torej, kot kaže sama shema, dohodek vedno ugotovljen tako, da od celotnega prihodka odštejemo materialne stroške in amortizacijo (kar imenujemo tudi porabljenja substanca).

Na videz torej ni nikakega problema pri ugotavljanju dohodka. Ker pa vsak proizvodni proces in tudi vključevanje v tržno menjavo zahteva določen čas, se bomo nekoliko več pomudili pri posameznih problemih. Problem časa si oglejmo na naslednji shemi zaključnega proizvodnega procesa:

Plačilo zajema plačilo prodanih učinkov in vsebuje tako del prenesene vrednosti kot tudi del dohodka. Del, ki predstavlja preneseno vrednost, se ponovno uporabi za nakupe predmetov

dela in delovnih sredstev, da se s tem zagotovi enostavna reprodukcija; del, ki predstavlja dohodek, pa se lahko uporabi za različne oblike končne porabe (osebni dohodki, skupna in splošna poraba) ali pa za potrebe razširjene reprodukcije (naložbe v nakupe delovnih sredstev kot tudi za povečane potrebe razširjenega obsega proizvodnje).

Do porabe predmetov dela in delovnih sredstev pride v času proizvodnje. Čas odpreme kupcu se seveda ne ujema s časom proizvodnje in prav tako se čas plačila ne ujema s časom odpreme. Zaradi takih časovnih zamikov se seveda tudi količina porabe za proizvodnjo ne ujema s količino porabe za odpremo istega obračunskega obdobja.

Ker je izhodišče ugotavljanja dohodka tržno priznana vrednost določenega učinka, se lahko všteta v celotni prihodek samo tisti učinki, ki so bili že prodani in se tako njihova tržna vrednost da ugotoviti. Če pa ugotavljamo obseg celotnega prihodka na podlagi prodanih učinkov, pa moramo seveda obsegu prodanih učinkov prilagoditi obseg porabljenih predmetov dela in delovnih sredstev v samem proizvodnem procesu.

Prilagajanje porabljenih delovnih sredstev in predmetov dela (prenesena vrednost, substanca ali tudi porabljena sredstva) obsegu dosežene prodaje poteka v našem obračunskem sistemu že dolgo po naslednji shemi:

A Porabljena sredstva v začetnih zalogah lastne proizvodnje plus

B porabljena sredstva za doseženi obseg proizvodnje v obračunskem obdobju minus

C porabljena sredstva v končnih zalogah lastne proizvodnje so

D porabljena sredstva, ki ustrezajo prodanemu obsegu proizvodnje

Torej je: $D = A + B - C$

To pa pomeni, da za ugotovitev porabljenih sredstev, ki ustrezajo obsegu prodaje, v proizvodnji porabljena sredstva zmanjšamo za toliko, kolikor je povečan obseg porabljenih sredstev v zalogah lastne proizvodnje.

Glede na to, da dohodek ugotavljamo tako, da od doseženega celotnega prihodka na podlagi prodaje (CP) odštejemo porabljena sredstva v proizvodnji (PSP), zmanjšana za porabljena sredstva v povečanih zalogah (PSZ), je očitno, da bi dobili isti dohodek tudi, če bi celotni prihodek na podlagi prodaje povečali za porabljena sredstva v povečanih zalogah in od takega povečanega celotnega prihodka odšteli vsa v proizvodnji porabljena sredstva. Matematično bi to lahko izrazili takole:

$$CP - (PSP - PSZ) = (CP + PSZ) - PSP$$

Če pride v obračunski dobi do zmanjšanja zalog lastne proizvodnje, se seveda od doseženega celotnega prihodka po načelu prodaje odšteva poleg v proizvodnji porabljenih sredstev tudi del porabljenih sredstev v zmanjšanem obsegu zalog, ali pa se za ta del zmanjša doseženi celotni prihodek po načelu prodaje, nato pa odšteva celotna v proizvodnji porabljena sredstva. Torej velja prej omenjeno matematično načelo enakosti dohodka tako v primeru povečanja kot tudi zmanjšanja zalog lastne proizvodnje.

Ni naš namen razglabljati o teoretični pravilnosti ene ali druge metode ugotavljanja dohodka. Želeli bi le opozoriti, da je potrebno dosežene rezultate ugotavljati tako, da lahko poiščemo tudi vzroke za boljše ali slabše delo kakor tudi področja odgovornosti, na katerih je prišlo do izboljšanja ali poslabšanja rezultatov. Če pa hočemo to zagotoviti, je potrebno spremljanje doseženih rezultatov prilagoditi tehnološkemu procesu in posameznim področjem odgovornosti. Poleg tega je potrebno tudi opozoriti, da posamezne vrste porabljenih sredstev lahko zasledujemo po njihovih vrstah samo za konkretno obračunsko obdobje in po konkretnih področjih odgovornosti, zelo težko ali sploh nemogoče pa je njihovo zasledovanje po posameznih vrstah učinkov. Ne glede na to pa je treba tudi upoštevati, da je vsakemu proizvajalcu — samoupravljalcu praviloma lažje razumljivo spremljanje proizvodnih kot pa tržnih rezultatov. Glede na povedano in ker v vsakem primeru dobimo isti doseženi dohodek, bo vsaj v določenih proizvodnih procesih za potrebe interne analize primernejše ugotavljanje doseženih rezultatov po obsegu proizvodnje namesto po obsegu prodaje.

Ker živimo v inflacijskih razmerah, je nujno, da se ponovno vrnemo k problemu časa v zaključenem proizvodnem procesu.

Ugotovili smo že, da se nakupi predmetov dela in delovnih sredstev določen čas zadržujejo v zalogi (ali kot delovna sredstva v uporabi ali pa kot nabavljeni material na zalogi), preden jih uporabimo v proizvodnji. Prav tako preteče določen čas, preden dokončane učinke prodamo na trgu.

V inflacijskih razmerah pa vsako zadrževanje dobrin v zalogi pomeni nominalno naraščanje vrednosti takih dobrin. Vse te dobrine niso zaradi inflacije prav nič boljše in s tega stališča tudi nič več »vredne«, vendar zaradi naraščanja cen ista količina dobrin pomeni večji znesek denarja.

Seveda pa v inflacijskih razmerah ne naraščajo samo cene nabavljenih faktorjev proizvodnega procesa (delovnih sredstev in predmetov dela), ampak tudi cene proizvedenih učinkov.

Če hočemo zadržati kontinuiteto zaključenega proizvodnega procesa, kot smo ga nakazali v shemi, imamo samo dve možnosti. Ena je, da iz doseženega dohodka, ki smo ga ugotovili na osnovi cen dejanskih nakupov v preteklosti in dejansko doseženih tekočih cen pri prodaji, izločimo za ponovne nakupe delovnih sredstev in predmetov dela toliko več dohodka, kolikor so v času enega proizvodnega cikla narastle njihove cene. Druga pa je, da vse potroške porabljenih sredstev, ki ustrezajo obsegu prodaje, ovrednotimo s cenami istega obdobja, v katerem smo ovrednotili tudi vse prodane učinke. Skratka: če prodajamo po tekočih tržnih cenah, tudi porabo obračunajmo po tekočih tržnih cenah istega obdobja.

V prvem primeru bomo izkazali kot dohodek tudi celotno naraščanje vrednosti fizično sicer nespremenjenega obsega zalog, vendar bomo ta del dohodka v celoti usmerili v pokrivanje potreb enostavne reprodukcije pri višji ravni cen. V drugem primeru pa vpliv naraščanja cen dobrin na zalogi izločimo že pred ugotavljanjem doseženega dohodka in ga obravnavamo posebej kot nominalno povečanje vrednosti premoženja pri nespremenjenem fizičnem obsegu. V končni fazi pridemo pri obeh metodah do istega rezultata, vendar samo s pogojem, da del dohodka zaradi naraščanja cen dobrin na zalogi v celoti izločimo iz kakršnekoli delitve in porabe. To pa je praktično skoraj nemogoče in se zato v vedno večji meri tudi drugod v svetu vsaj postopoma uveljavlja metoda predhodnega izločanja inflacijskih vplivov iz ugotovljenega dohodka.

KAJ JE KAJ V URADNIH OBRAČUNIH?

V poglavju Ustvarjanje dohodka smo se seznanili z osnovnimi zakonitostmi v procesu družbene reprodukcije in tudi z osnovnimi dilemami pri ugotavljanju ustvarjenega dohodka. V tem poglavju pa bomo skušali čim enostavneje pojasniti osnovne pojme, ki jih uporabljamo v uradnih obračunih. Pri tem se bomo omejili na bilanco stanja in na bilanco uspeha za organizacije združenega dela.

Kaj je bilanca stanja?

Bilanca stanja je sistematični prikaz vseh oblik družbenih sredstev, s katerimi gospodari organizacija združenega dela na eni strani, in vseh oblik virov teh sredstev na drugi strani. Vsota vseh oblik sredstev je enaka vsoti vseh oblik virov.

Družbena sredstva v procesu proizvodnje neprestano spreminjajo svojo obliko. Denarna sredstva se pretvarjajo v delovna sredstva in predmete dela, ti v proizvodnem procesu v nedokončane in dokončane proizvode, dokončani proizvodi se z odpremo pretvarjajo v terjatve in te s plačilom ponovno v denarna sredstva. Na dan, ko sestavljamo bilanco stanja, so sredstva v različnih oblikah in se tudi tako izkazujejo na aktivni strani bilance. Na pasivni strani izkazujejo izvor teh sredstev. Ta pa je lahko obveznost do poslovnih partnerjev, če jim že prevzetega blaga še nismo plačali; obveznost do bank, če jim še nismo vrnili odobrenih in porabljenih kreditov; obveznosti do drugih kreditorjev, če so nam dale posojila druge pravne osebe izven bank; če nimamo obveznosti, pa so to naša sredstva, s katerimi samostojno upravljamo in jim pravimo tudi lastna sredstva. Če pa so v našo organizacijo združile sredstva tudi druge organizacije, imamo tudi obveznosti za združena sredstva.

Zaradi sistematičnosti in preglednosti se vse vrste sredstev in njihovih virov evidentirajo po predpisanem sistemu računov, ki so razdeljeni v 10 razredov.

V grobem je bilanca stanja takale:

Aktiva		Pasiva	
razred	naziv	razred	naziv
1	Denarna sredstva, vrednostni papirji in terjatve	9	Trajni viri poslovnih sredstev, obveznosti za združena sredstva in najeti krediti
3	Zaloge nabavljenega reprodukcijskega materiala in drobnega inventarja	2	Tekoče obveznosti
6	Zaloge nedokončanih proizvodov, gotovih izdelkov in trgovskega blaga		
0	Osnovna sredstva in dolgoročni plasmaji		

(Nadaljevanje na 14. strani)

Poleg tako razvrščenih poslovnih sredstev pa se v bilanci stanja na posebnih skupinah kontov izkazuje stanje sredstev in njihovih virov za rezerve, za solidarnost, za druge namene in za skupno porabo. Vsa ta namenska sredstva se izkazujejo v razredu 0, njihovi viri pa v razredu 9 in je možno izdelati ločene bilance po namenu. Če namenska sredstva niso v ravnotežju z namenski viri, pomeni, da se namenska sredstva uporabljajo v rednem poslovanju ali pa da se redna poslovna sredstva uporabljajo za te posebne namene. Prav tako pa je potrebno opozoriti, da se terjatve in obveznosti med temeljnimi organizacijami iste delovne organizacije vodijo v razredih 1 in 2 tudi v primeru, ko gre za dolgoročne plasmaje ali druge oblike združevanja sredstev.

Zaradi boljše preglednosti so v bilanci stanja tako aktivne kot pasivne postavke razdeljene še nadalje po skupinah kontov in po predpisanih sintetičnih kontih. Posebno je važna v pasivi nadaljnja razdelitev razreda 9, ki sicer zajema vse namenske virov poslovnih sredstev, na trajne virov poslovnih sredstev, ki jim pravimo tudi lastni viri sredstev, dolgoročne virov sredstev, ki se delijo na združena sredstva in kredite, ter kratkoročne virov poslovnih sredstev, ki se prav tako delijo na združena sredstva in kredite.

Rekli smo, da se bilanca stanja sestavlja na osnovi knjigovodstva, ki spremlja celotni poslovni proces po predpisanem kontnem planu v okviru desetih razredov. V bilanci stanja pa se ne pojavljajo razredi 4, 5, 7 in 8. Do tega pride zato, ker našti razredi služijo samo za obračun in ob zaključku leta ne morejo imeti nikakega salda (stanja).

Oglejmo si še shematski prikaz knjigovodskega spremljanja poslovnega procesa:

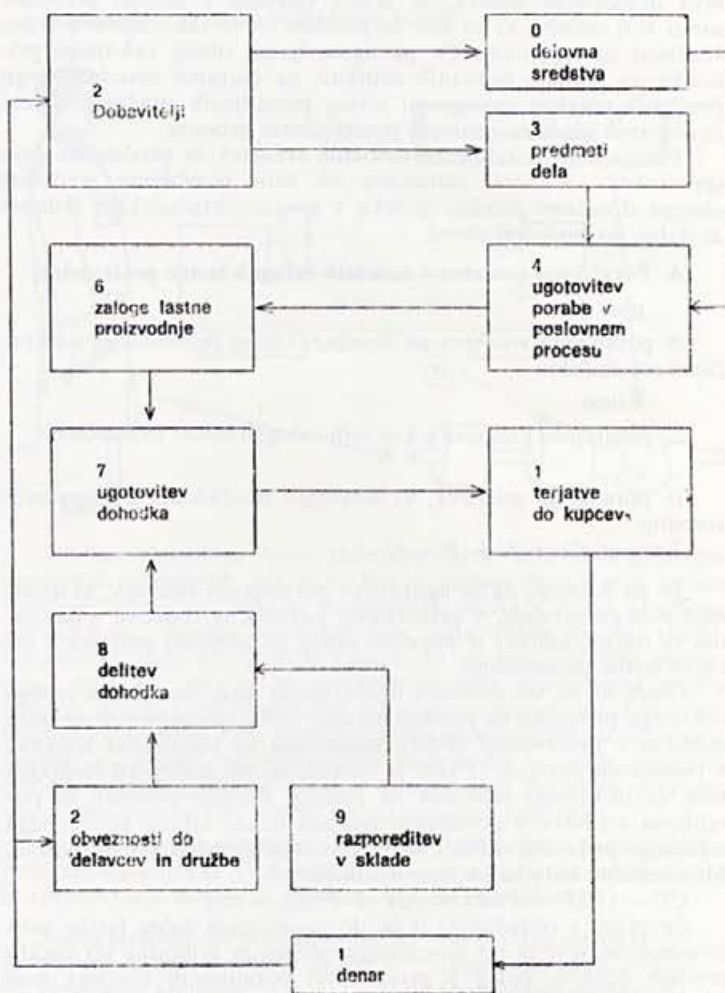
V poenostavljeni shemi krožnega toka reprodukcije smo s številkami nakazali tudi uporabo posameznih knjigovodskih razredov za določen namen.

Vidimo, da z nakupom delovnih sredstev in predmetov dela nastane dolg do dobaviteljev. Z obračunom porabe predmetov dela in z obračunom ustrezne obrabe (amortizacije) delovnih sredstev ugotavljamo v proizvodnem procesu porabljeno substanco, ki se seveda v celoti prenese v vrednost lastnih proizvodov na zalogi. Na osnovi odpreme obremenimo razred ugotavljanja dohodka za porabljeno substanco odpredanih proizvodov. Po drugi strani pa na račun terjatve do kupcev po izdanih fakturah s prodajno ceno priznamo razred ugotavljanja dohodka. Zaradi tega se nam v tem razredu pojavi razlika v višini doseženega dohodka. Ko ta dohodek preneseemo v razred delitve, je seveda razred ugotovitve dohodka izravnano. Razred delitve dohodka pa izravnamo s priznavanjem obveznosti do delavcev in do družbe za njihov delež v doseženem dohodku, ki je namenjen porabi, in s priznavanjem skladov temeljne organizacije za del dohodka, ki je namenjen razširjeni reprodukciji in skupni porabi delavcev.

Iz prikaza je razvidno, da je dohodek razlika med vrednostjo odpredanih proizvodov, zaračunanih kupcem po tržni ceni, in vrednostjo istih proizvodov, ugotovljeni na osnovi dejansko po-

rabljene substance. Očitno kupci plačajo za znesek ugotovljenega dohodka več, kot smo porabili nabavljenih faktorjev proizvodnega procesa, in zato nam v tej višini ostane denar po poravnavi obveznosti do dobaviteljev. Seveda s predpostavko, da nismo porabili nobene zaloge in da nismo porabili še nič dohodka. Ta denar porabimo za plačilo obveznosti do delavcev in do družbe, del dohodka, ki smo ga namenili za sklade, pa ostane skupaj z obračunano amortizacijo v denarni obliki, vse dokler ga ne porabimo za obnovo uporabljenih delovnih sredstev, za nove investicije ali za povečanje vrednosti zalog. Če denarja ne potrebujemo sami, ga seveda lahko tudi posodimo ali združimo z delavci drugih temeljnih organizacij.

(Nadaljevanje)

Praznovanje dedka Mraza po krajevnih skupnostih

— DEDKA MRAZA SO PRAZNOVALI V VSEH SOSEDNIH KRAJEVNIH SKUPNOSTIH. NAVAJAMO LE EN PRIMER: Odbor za praznovanje dedka Mraza v Lescah je bil sestavljen iz predstavnikov naslednjih delovnih organizacij:

Verige, Murke, Žita, VVZ, Osnovne šole iz Lesca in Almirie iz Radovljice.

Sredstva za praznovanje je prispevalo 48 delovnih organizacij in 22 zasebnikov; skupna vrednost zbranih sredstev znaša 56.070,00 din. Poleg denarnih prispevkov so delovne organizacije Murka Lesce, Žito Lesce in Špecerija Bled prispevale k pogostitvi predšolskih otrok v VVZ Lesce, kino Radovljica pa je brezplačno odstopilo dvorano za predvajanje filma. Za izposojnino filma so plačali le 1/3, t.j. 500 din.

Pri razporejanju zbranega denarja za praznovanje dedka Mraza se je odbor držal načela, naj bi se sredstva čimmanj drobila, da bi bil prispevek za nabavo kolektivnega darila lahko čimvečji. Kolektivno darilo je izmenično namenjeno enkrat VVZ, drugič osnovni šoli. Ker je bilo kolektivno darilo v letu 1979 namenjeno VVZ Lesce (igrala za igre na prostem in lutkovni oder), je v tem letu 50.841,00 din bilo podarjenih osnovni šoli Lesce kot prispevek za nabavo šolske televizije (za snemanje šolskih oddaj).

Odhodki v zvezi s praznovanjem dedka Mraza so bili naslednji:

— prispevek za kinopredstavo (film »Ta čudovita bitja« je bil v ponedeljek, 29. decembra 1980 popoldne predva-

jan v kinodvorani v Radovljici za laške otroke) 500 din;

— prispevek k stroškom za organizacijo praznovanja dedka Mraza za bolne otroke v bolnici Jesenice 1.000 din;

— darila (sestavljanke) za mentalno prizadete laške otroke 728,70 din;

— igrica »Ostržek« 3.000 din. Skupni odhodki znašajo din 5.228,70.

Praznično vzdušje je bilo v vrtcu v Lescah skozi cel zadnji teden leta 1980. Za predšolske otroke, ki niso v varstvu VVZ, so tovarišice pripravile ure pravljic s pogostitvijo otrok. Žal je bila udeležba zelo skromna, čeprav so na praznovanje vabili lični plakati, razobešeni na vseh vidnejših mestih.

Da bi nov odbor, ki bo imenovan za organizacijo praznovanja dedka Mraza ob koncu letošnjega leta 1981 lahko čim-

bolje opravljal svoje delo, menim, da naj bi bil sestavljen iz predsednikov osnovnih organizacij sindikata vseh večjih delovnih organizacij našega področja.

V naši delovni organizaciji ELAN smo nakazali na vsakega zaposlenega člana kolektiva po 50 din in to v tiste občine iz katerih so naši sodelavci. Ta oblika praznovanja kot je bila v letu 1980 naj bi bila tudi v bodoče.

OOŠ ELAN.
J. R.

ZAKAJ JOKAŠ PRIJATELJ?
KER SE VSAK DAN TANJŠAM

Analiza varstva pri delu

POROČILO SLUŽBE VARSTVA PRI DELU ZA LETO 1980

Nesreče pri delu:

V lanskem letu je bilo v naši delovni organizaciji 25 nesreč pri delu. 2 nesreči sta bili na poti z dela. Glede na povprečno število zaposlenih 1025, znaša % nesreč pri delu 2,4. Zaradi nesreč pri delu je bilo izgubljenih 612 delovnih dni ali 24 delovnih dni na eno nesrečo.

Ponesrečil se je vsak 44 delavec.

Če podatke o nesrečah pri delu primerjamo z gibanjem nesreč za 5 let nazaj, lahko ugotovljamo, da je ta % nesreč najnižji. Če nadalje analiziramo vrsto in težo nesreč pri delu, tudi ugotovljamo, da smo imeli predvsem v letu 1978 večje število nesreč, ki so zahtevale invalidnost poškodovancev oziroma daljši bolniški stalež.

V lanskem letu so bile vse nesreče lažjega značaja, razen nesreče, ki se je dogodila dne 9. 8. 1980, to je v času kolektivnega dopusta. Delavec TOZD Vzdrževanja — oddelek komunale je pri čiščenju okna padel z lestve in se pri tem težje poškodoval. Poškodovanec je še vedno v bolniškem staležu in bodo verjetno trajne posledice te nesreče.

V TOZD Smučí — nadaljna obdelava smučí se je 19. 9. 1980 tudi dogodila nesreča pri delu, ko je iz stroja za vodno brušenje smučí vrglo smučko v delavko in je le naključje, da delavka ni utrpela poškodb, ki bi zahtevale invalidnost.

Analiza nesreč:

1. Gibanje nesreč po kvalificijski sestavi ponesrečencev:

NK	PK	KV	VK	Skupaj
1	15	9	—	25

Iz prikazanih podatkov je razvidno, da se ponesreči največ polkvalificiranih delavcev, nato sledijo kvalificirani delavci, kar je tudi razumljivo z ozirom, da so ti delavci zaposleni predvsem na strojih in napravah, kjer se je v lanskem letu zgodilo največ nesreč pri delu.

2. Gibanje nesreč po dnevih v tednu:

pone- deljek	to- rek	sre- da	čet- tek	pe- tek	so- bota	sku- paj
3	3	2	4	10	3	25

Medtem, ko je v prejšnjih letih bilo največ nesreč v ponedeljkih in petkih, v lanskem letu izstopa predvsem petek.

3. Gibanje nesreč po spolu:

moški	ženske	skupaj
15	10	25

Vrsto let nazaj gibanje nesreč po spolu prikazuje podatek, da se zaradi nesreč pri delu poškoduje veliko večje število zaposlenih moških, čeprav je razmerje med zaposlenimi približno enako. V lanskem letu pa se ugotavlja, da je to razmerje manjše, kar dokazuje, da ženske opravljajo vedno več del in nalog, ki so zahtevnejša in tudi bolj izpostavljena nevarnostim poškodb in obolenj v zvezi z delom.

4. Gibanje nesreč po obratih in oddelkih:

— strojna delavnica TOZD Smučí	9
— remontni oddelek TOZD Vzdrževanja	4
— lakirnica TOZD Smučí	3
— TOZD Plastika	2
— kovinski oddelek TOZD Športna orodja	2
— lesni oddelek TOZD Športna orodja	1
— razres lesa TOZD Smučí	1
— sklad. gotovih izdelkov TOZD Smučí	1
— nadaljna obdelava TOZD Smučí	1
— komunala TOZD Vzdrževanje	1
Skupaj	25

Iz podatkov gibanja nesreč po obratih in oddelkih je v lanskem letu osnovna ugotovitev, da je bilo največ nesreč v strojni delavnici TOZD Smučí. To stanje je delno upravičljivo z ozirom na spremembo tehnologije dela v tem oddelku (Dimter linija), vendar je vsekakor stanje nesreč pri delu v tem oddelku problematično.

Bolj razveseljiv podatek pa je izredno nizko število nesreč pri delu v kovinskem in lesnem oddelku, saj je bilo število nesreč v letu 1979 v teh oddelkih najvišje. Nekoliko je tudi poraslo število nesreč v remontni delavnici (v letu 1979 samo 1 nesreča), kar pa je delno vzrok v naravi dela in samih pogojih dela.

5. Gibanje nesreč po viru — načinu nastanka:

— stroji in naprave	14
— transport in manipulacija	8
— ročno orodje	1
— električni tok	1
— lepilo	1
Skupaj	25

Iz gornjih podatkov je povsem jasno razvidno, da je daleč največ nesreč na strojih in napravah, nato pri transportu in manipulaciji, med tem, ko je število nesreč po ostalih vzrokih normalno. Izjemoma naj omenimo vzrok nesreče z električnim tokom iz razloga, ker je to prvi primer registrirane nesreče pri delu z električnim tokom, ki pa na srečo ni zahtevala težjih posledic.

Pri analizi načina nastanka nesreč je zaskrbljujoč podatek, da je vedno več nesreč na strojih in napravah, čeprav predpisi o varstvu pri delu zelo precizno določajo načine zavarovanja strojev in naprav.

6. Gibanje nesreč po vzrokih nastanka:

— nevaran način dela	10
— povečana nevarnost	5
— kršenje varnostnih predpisov	5
— pomanjkljiva zaščita	3
— ostali vzroki	2
Skupaj	25

Čeprav je razumljivo, da je vzrokov za nastanek nesreč največ v nevarnem načinu dela in povečani nevarnosti, je treba vseeno opozoriti na sorazmerno visoko število nesreč zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov in pomanjkljive zaščite pri delu.

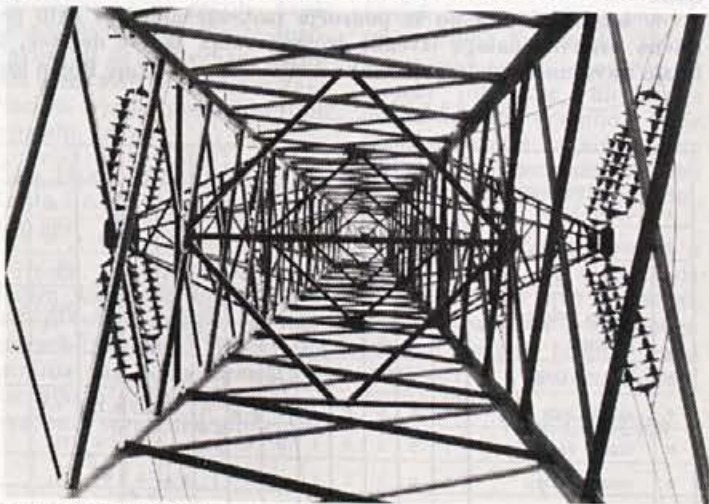
Prikazana analiza nesreč nam prikazuje gibanje nesreč v lanskem letu iz različnih pogledov. V kolikor podrobneje analiziramo posamezne vrste vzrokov in pokazateljev lahko zaključimo, da bi z ustreznimi varnostnimi in drugimi ukrepi lahko število nesreč pri delu zmanjšali, seveda ob sodelovanju vseh zaposlenih v delovni organizaciji.

Obstajajo objektivni faktorji kot so nevarni stroji in naprave, slabši pogoji dela v nekaterih oddelkih, pomanjkljivosti, ki izvirajo predvsem zaradi zahtevnosti dela, vendar bi se vrsto nesreč pri delu lahko preprečilo tudi z upoštevanjem ugotovitev, ki so bile podane v analizi nesreč za leto 1980.

Zdravstveno in osebno varstvo:

V lanskem letu smo izvršili v obliki sistematskih zdravstvenih pregledov pregled delavcev, ki delajo na zdravju izpostavljenih delovnih mestih. Pregledi so bili izvršeni v Dispanzerju za

(Nadaljevanje na 16. strani)

Varčujmo z električno energijo

medicino dela Radovljica, delno pa v obratni ambulanti ELAN. Rezultati pregledov so bili ugodni, saj ni bilo ugotovljenih zdravstvenih okvar delavcev. Pri pregledih je bilo ugotovljenih nekaj obolenj kože (ekcemi), predvsem zaradi vse večje uporabe raznih topil, lepil in podobno.

Opravljani so bili sistematski pregledi v obratni ambulanti za tiste delavce, ki delajo v ropotu, mladoletniki, živilci in sistematski pregledi delavcev po starostnih skupinah. Pregledi se nadaljujejo tudi v letošnjem letu.

Večja finančna sredstva v vrednosti 2,635.614,00 din smo vložili v nabavo osebnih varovalnih sredstev z namenom, da se zagotovi osebno varstvo delavcev. Iz analiz vzrokov nesreč pri delu lahko ugotovljamo, da v lanskem letu ni bilo nesreč zaradi neuporabe ali pomanjkanja zaščitnih sredstev, zato je vlaganje sredstev v osebno varstvo vsekakor ekonomsko in tudi stabilizacijsko.

Tehnično varstvo:

V letu 1979 je bila izvedena rekonstrukcija TOZD SMUČI s katero smo pridobili predvsem nove delovne prostore v objektu B1, enako pa smo delno tehnološko preuredili tudi druge oddelke v TOZD SMUČI. Namen same rekonstrukcije je bil povečanje proizvodnih kapacitet in izboljšanje delovnih pogojev. Na podlagi ekoloških meritev, ki jih je opravil Zavod za zdravstveno varstvo Maribor za celotno delovno organizacijo ugotavljamo, da so se v večini oddelkov pogoji dela izboljšali. Poleg te ugotovitve pa lahko tudi navedemo, da so se v nekaterih oddelkih kljub rekonstrukciji (strojna obdelava, nadaljna obdelava smuči), pogoji dela iz nekaterih vidikov varstva pri delu tudi poslabšali. Tu se misli predvsem na področje reševanja problematike ropota in prezračevanja. Nadalje je ostal odprt problem neurejenega prezračevanja v lakirnici TOZD SMUČI, rešitev tega problema pa je v programu investicij v letošnjem letu.

Varstvo strojev in naprav je temelj varstva v vsaki delovni organizaciji. Vprašanju ureditve zavarovanja strojev in naprav smo tudi v lanskem letu posvetili dosti pozornosti, čeprav v lanskem letu razen v TOZD SMUČI nismo nabavljali večje število novih strojev in naprav. Komisija za prevzem strojev in naprav, komisija za varstvo pri delu in sama služba varstva pri delu je večkrat pregledala stroje in naprave ter tudi ukrepala v smislu boljšega zavarovanja teh naprav. Pregled delovne organizacije po službeni dolžnosti je izvršila tudi Republiška inšpekcija dela. Na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti je bila izdana ureditvena odločba s katero smo morali urediti določene pomanjkljivosti, ki se nanašajo predvsem na področje zaščite strojev in naprav in večjemu redu in čistoči po obratih in oddelkih. Ugotavlja se, da vedno bolj zanemarjamo vprašanje rednega čiščenja in vzdrževanja sredstev dela in tudi samih oddelkov in obratov.

V lanskem letu je bila tudi zgrajena nova plinska postaja za hrambo posod pod pritiskom. S to gradnjo smo dokončno rešili problem hrambe in manipulacije z različnimi vrstami plinov in s tem zagotovili večjo varnost pri delu.

Izobraževanje iz varstva pri delu:

V lanskem letu ni bilo organiziranih tečajev iz preverjanja znanja iz varstva pri delu iz razloga, ker smo v letu 1979 izvedli celotni program izobraževanja iz varstva pri delu. Iz področja varstva pri delu pa smo izvedli tečaj za voznike viličarjev, vodilni delavci pa so opravili izpite iz varstva pri delu na PZ LES v Ljubljani.

V letošnjem letu bo iz področja izobraževanja pri delu posebno osnovna naloga izvedba izobraževanja za vse delavce, ki imajo obveznost poučevanja vsake 2 leti.

Zajc Bojan ing.

1. TURNIR - 1981

Št.	PRIMEK IN IME	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	GREJC VINKO	0	0	0	1/2	0	0	0	0	0	0	1/2	X.	
2	VREČKO MAKS	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	9	I.	
3	DRAGAN MILAN	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	6	III-IV.	
4	REZMAN FRANC	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	6	III-IV.	
5	KOROŠEC	1/2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1/2	IX.	
6	BIAŽIČ ALONZ	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	VIII.	
7	BILIČ JOŽE	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1/2	1/2	V.	
8	BIAŽIČ FRANC	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	4	VI.	
9	JERATA VINKO	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	8	II.	
10	REZMAN ANDREJ	1	0	0	0	1	1	1/2	0	0	0	5 1/2	VII.	

Iz proizvodnje: Merjenje trdote smuči

Izkoristek delovnega časa v letu 1980

Primerjava izkoriščanja delovnega časa za leto 1980 v odnosu na leto 1979 je pokazala, da smo kljub povečanemu številu zaposlenih delavcev izkoristili 0,16 % manj ur za delo v letu 1980. To pomeni, da se je % odsotnosti še povečal. Poglejmo kako to izgleda tabelarično po vrstah plačila (VP):

VP	Štev. ur 79	Štev. ur 80	% za 1.80 v strukturi
Za solidarnost	7.452	7.536	0,33
Ure po času	899.095	936.969	40,72
Ure po učinku	899.833	881.555	38,34
Nadure akordne	19.398	12.474	0,54
Nadure režijske	48.738	33.047	1,44
Vojaške vaje v breme DO	3.817	4.519	0,20
Neplačane ure izostankov	3.313	2.368	0,10
Prazniki	67.520	69.523	3,02
Letni dopust	188.827	194.672	8,47
Izredni dopust	3.908	4.259	0,19
Izobraževanje	496	2.708	0,12
Zastoji	3.688	3.829	0,17
Nesreče pri delu do 30 dni	5.428	5.416	0,24
Bolovanje do 30 dni 90 %	63.775	54.694	2,38
Bolovanje do 30 dni 100 %	—	40	0,00
Vojaške vaje v breme VD	664	872	0,04
Bolovanje nad 30 dni	33.284	36.336	1,58
Porodniški dopust	37.868	38.340	1,67
Nesreče pri delu nad 30 dni	2.012	5.608	0,24
Nega, spremstvo	6.412	4.758	0,21
Skupaj:	2.259.528	2.299.523	100

Če podatke v tej tabeli strnemo v celo ne moremo biti zadovoljni z rezultatom, doseženim v letu 1980 saj smo imeli kar za 42.930 ur večjo odsotnost kot v letu preje.

Na koncu tega članka bi rad podal še eno zanimivost predvsem za tiste, ki so mnenja, da je naš kolektivni dopust predolg. Od celotnega števila ur zaposlenih, ki je namenjen za letni dopust (194.672 ur) je bilo za kolektivni dopust v juliju in avgustu porabljenih komaj 58 % ur. Vse ostale ure pa so porazdeljene na ostale mesece s tem, da so meseci koncem leta močnejši, najmočnejši pa je december z 10,16 % kar jasno kaže da vsakdo z izrabo letnega dopusta odlašajo do konca leta. Lado Hegedič, ing.

kirnici. Zdaj je že 5 let v naši trgovini kot prodajalka. Od športa jo najbolj privlači alpsko smučanje, smučarski teki in strelstvo. Zelo rada pa sodeluje na občinskih avto rallyjih. Vedno je med najboljšimi tekmovalkami, čeprav sama pravi skromno, da ima v celi športni karieri največ drugih in četrtih mest. Na avto rallyjih pa beleži enkrat prvo in enkrat drugo mesto. Pri njej pa res velja športno geslo »važno je sodelovati«.

Kljub temu, da ni več med najmlajšimi in da ima družino, je še zelo vitalna in zglada, da jo prav šport ohranja. Doma kot pravi zelo rada kuha, šiva in se bavi z domačo obrtjo. Za domače potrebe tudi rada frizira. Tako ni nič čudnega, da je vedno tako urejena.

V družini so vsi športno navdahnjeni, mož in sin, ki zdaj služi v JNA in je Elanov štipendist na strojni fakulteti.

Zal ji je, da ne bo mogla sodelovati na občinskem sindikalnem prvenstvu v smučarskih tekih 15. 2. 1981, ker ravno ta dan odpotuje z možem na smučanje v Nizke Tatire na Češko, kjer ima železarna Jesenice, kjer je zaposlen njen soprog, najet cel športni hotel. Želimo ji lepih zimskih počitnic. Upamo tudi, da bo še naprej kot do zdaj tako uspešno branila Elanove barve na športnih nastopih in tekmovanjih.

Na zaključku razgovora smo ji zastavili še nekaj vprašanj v zvezi s športom:

1. Kaj mislite o Stenmarku in svetovnem pokalu?

Mislím, da bo v letošnji sezoni Stenmark osvojil prvo mesto v skupni razvrstitvi svetovnega pokala, kar mu ni uspelo v pretekli sezoni, zaradi sistema točkovanja. Z njegovimi sposobnostmi, nas nemalo krat preseneča, zato si to zmagoto prav gotovo zasluži.

Glede svetovnega pokala pa vsi težko pričakujemo zime, da zopet lahko navijamo za naše ase.

2. Kaj pa naši smučarji?

Dobri so, čeprav se jih večkrat drži smola. Zanje navijam in stiskam pesti ob vsakem njihovem nastopu.

3. Pa še za mišljenje o športu v Elanu?

Kot tovarna športnega orodja, delavci v njej niso tako športno aktivni, kot bi morali biti. Zlasti mladi se malo udeležujejo na vseh športnih področjih. Največja aktivnost je morda v TOZD Vzdrževanje, v drugih TOZD pa bolj malo. Morali bi se bolje organizirati in s tem v malo kopico trenutno aktivnih športnikov pritegniti večje število novih, zlasti mladine. K. S.

ED LEWY, ŠEF PRESS SLUŽBE NA XIII ZIMSKIM OLIMPIJSKIM IGRAMA U LAKE PLACIDU TELEFONSKI ČESTITAO KRIŽAJEVU POBJEDU

Čestitka iz Lake Placida

»Bila je to skijaška klasika, dostojna zlatne olimpijske medalje«

U utorak poslije podne iznenađenje: zove nas Lake Placid, država New York, SAD. Gradac ili selo — kako vam drago — koji je organizirao minule, XIII zimske olimpijske igre 1980. S onu stranu »žice« dobar znanac, Ed Lewy, šef press-službe Olimpijskih igara, čovjek s kojim smo se kroz mnoge diskusije, razgovore i konfrontacije (uvijek oko prijetoza, te »rak-rane« Igara u Lake Placidu) nekako zbližili, prijateljili.

— Halo, Mr. Luncer, Ed Lewy, Fino, fino... Drago mi je što vas čujem. Nećete pogoditi zbog čega vas zovem. Ha, ha, ha... Ovoga puta nije zbog autobusa. Nadam se da ste nam već oprostili naše male zajedničke probleme. Bilo, prošlo. Ipak smo se dobro proveli, bilo je lijepo, ne? Zovem vas zbog Križaja. Gledao sam TV snimku slaloma u Wengenu, vaš je dečko tamo vozio fantastično, to još nikada nisam vidio ni doživio, tako deklasirati Stenmarka, pa to je upravo nevjerojatno. Zato rekoh: hajde da nazovem prijatelja u Jugoslaviji, bit će mu drago. Čestitam u ime svih nas ovdje, u Lake Placidu. Vidite, prijatelji ostaju prijatelji, zar ne?

— Hvala, Mr. Lewy, hvala. Zaista ste me obradovali. To je lijep gest...

— Pa, znate, još se dobro sjećam kako ste bili nesretni kada je vaš momak pao na Whiteface Mountain... Ili ne, nije pao, da, da, sada se sjećam, nije bilo u redu s nekim vratima, suci su ga diskvalificirali,

ili tako nešto. Vi ste mi onda rekli: danas smo trebali osvojiti našu prvu olimpijsku medalju na Zimskim olimpijskim igrama, a sada je sve pošlo nizbrdo. Dobro se sjećam kako ste bili tužni kada ste mi to pričali.

— Kako je sada u Lake Placidu, Mr. Lewy?

— Mirno, posve mirno. Svi poslovi oko organizacije uglavnom su završeni, znaju se i svi računi, mjesto opet živi svojim uobičajenim životom. Lake Mirror je prekriven debelim ledom, neki su hoteli zatvoreni, ima turista, ali mnogo manje nego za vrijeme Olimpijskih igara. I svi autobusi sada dobro funkcioniraju, ha, ha, ha...

— Pratite sva skijaška zbivanja u »Svjetskom kupu«?

— Pa, ne baš sva. Ipak, vidimo na TV dosta, imamo informacija iz Evrope. Svi se ovdje nadamo da će Phil Mahre sretno i uspješno završiti sezonu, da će biti do Stenmarka ili i ispred njega. Sada treba računati i s Križajem. Ono što je vaš momak uradio u Wengenu mogu samo najveći među najvećima. Bila je to skijaška »klasika«, dostojna zlatne olimpijske medalje. Da, naravno, u prvim natjecanjima divili smo se vozačima spusta iz Kanade, bili su savršeni team. Šteta što se Ken Read teško ozlijedio. Ali, i Steve Podborski ima ovdje dosta navijača, Kanada je blizu, znate i sami, odmah u susjedstvu, pa se nekako stalno međusobno nadmećemo: mi njima govorimo o blizancima Mahre, a oni nama o Readu, Podborskom, Irwinu.

Prije pozdrava simpatični i razgovorljivi Ed Lewy još će dodati:

— Ah, da, umalo zaboravih! Recite onom mladom menaderu »Elana« koji je vodio njihovu poslovnicu ovdje, u Lake Placidu, u Main Streetu, da me njegove skije izvršno služe. Jako sam zadovoljan. Uvijek kažem svojim znancima: vidite, Stenmark, Križaj i još neki sjajni jugoslavenski momci (oprostite, ali druga imena nisam upamtio, bolje pamtim lica) i ja vozimo na istim skijama, samo su oni malo bolji skijaši od mene, ha, ha, ha...

Ed Lewy reče da bi volio u Sarajevo 1984. A i mi, kada se Lake Placid opet pojavi na spisku domaćina »Svjetskoga kupa«, mogli bismo malo »preko«, u goste. Rekoh: možda, možda.

Vilko LUNCER

PODLIPEC MALČI. Pod to rubriko, ki je med bralci vzbudila precej pozornosti, je v današnjem prispevku po sklepu uredniškega odbora prvič sodelavka, ženska, tovarišica.

Malči pa si je to tudi zaslužila, saj je poleg dela v športni trgovini Elan izredno popularna, predvsem na športnem področju pri sindikalnem športnem društvu. Že dolga leta je steber v ženskih ekipah na raznih tekmovanjih za Elan, bodisi na nekdanjih zimskih ali letnih »Lesariadah«, na občinskih tekmovanjih ali domačih nastopih.

V Elanu je zaposlena 12 let, od tega je 4 leta delala na robničenju smučí, 2 leti je bila pri tekaških smučeh, 1 leto pa v la-

Ali veste?

1. Kdo je slavni francoski kemik, ki je odkril cepivo proti steklini?
2. Iz katere kovine je narejena nit v električni žarnici?
3. Katero je najgloblje jezero na svetu?
4. V nekem kraju na Gorenjskem kovači že tri stoletja izdelujejo umetniške predmete iz železa. Ali veste kateri kraj je to?
5. Leta 410 pred našim štetjem so Goti izropali Rim. Ali veste, kako se je imenoval njihov vodja?
6. Ali veste s kakšno povprečno hitrostjo potuje zemlja okrog sonca?
7. Prva in najstarejša papirnica v naši državi je začela delovati 1554. V katerem slovenskem kraju?
8. Postojnska jama, ta najlepša in morda tudi najbolj znana podzemna jama v Evropi, je bila odprta za javnost že v začetku prejšnjega stoletja. Katerega leta?
9. Najstarejši hrvaški kovanci so bili mali srebrniki, ki so jih kovali v Pakracu in Zagrebu (od leta 1260 dalje). Kako so se imenovali? (odgovori na strani 20)

Razmišljanja in neka futuristična ideja

Današnja situacija v svetu, v kolikor malo pozorneje spremljamo dogajanja, nas nujno pripelje do razmišljanja. Na eni strani industrializirani svet prehaja na kompjuterizacijo vseh proizvodnih in poslovnih procesov, na drugi strani pa tretji svet pada v stanje množične lakote, centralizacije prebivalstva v mestih in praktično totalne neefikasnosti informatike na vseh področjih.

Med tema dvema različnima svetovoma pa se nahajamo mi, ki si poskušamo po neki zmernejši poti najti ustrezno mesto pod soncem. Mnogo ekonomskih problemov nas tare, posebno v zadnjem času; po drugi strani pa nas nič dobrega ne čaka. Zato je verjetno smotrno razmišljati o naši tovarni in kako bi se rešili iz eventualne krizne situacije. Zaenkrat nam gre kar dobro in ravno zato moramo misliti predvsem na to, da bi nam šlo tako dobro vsaj še nekaj časa. Trenutno sicer še ne vidimo problema, ki bi bistveno vplival na stanje, kakršno je, vendar ni nujno, da do problema ne bo prišlo. Ravno zato, ker lahko z veliko gotovostjo trdimo, da trend porabe naših proizvodov ne bo rasel tako kot bi želeli, smatram, da je umestno razmišljati o možnih programih, ki bi jih lahko v okviru naše tovarne in naše družbe v celoti realizirali.

Seveda je to razmišljanje neobvezno — futuristično, vendar mislim, da bi z več smelosti lahko postalo realnost. Danes smo vsi soočeni s problemom nafte in njenih derivatov, s tem pogojevane energetske krize in velikih deviznih obremenitev našega gospodarstva. Zakaj torej ne bi razmišljali o programih, ki bi na tem področju prinesli določene prihranke in bili pristopni za široko ali celo množično uporabo.

Imeli smo smelosti, da smo osvojili program jadralnih letal, sicer s skoraj 100 %-no zanesljivostjo, da bo funkcionalen, vendar kljub temu stvar ni tako preprosta. Zato mislim, da bi bili v stanju izdelati tudi drug izredno zanimiv artikel, to je električni avtomobil. Če sledimo koncepte razvojnih usmeritev v svetu, potem sledi naslednje:

1. Majhen aerodinamičen dvosed s prtljažnikom; plastična karoserija
2. Uporaba mehanskih delov standardnih vozil ali poenostavljeno verzijo podvozja
3. Istosmerni motor s tiristoro regulacijo vrtljajev

4. Akumulatorske baterije klasičnega tipa

Če na kratko analiziramo možnosti in upravičenost takšnega vozila, lahko pridemo do sledečih zaključkov:

1. Možnosti realizacije vseh delov samonosne karoserije iz plastike v celoti obvladamo v našem TOZD Plastika. Prav tako tudi notranjo opremo in montažo le-te.

2. Krmilni mehanizem z obesami in kolesi od zastavinega programa (npr.: fičko).

3. Istosmerni motor — isti kot v viličarjih iz programa domačega proizvajalca »Rade Končar«

4. Akumulatorska baterija tovarne v Mežici

5. Tiristoro regulacija in polnilnica ISKRA

Upravičenost takega vozila pa najdemo v sledečih argumentih:

1. Ekološko popolnoma čisto delovanje brez hrupa in izpušnih plinov

2. Izkoristek energije v celotnem zmnožku znaša ca 50—60 % v primerjavi z bencinskim motorjem, ki ima 15 %

3. S hitrostjo do 80 km/h in dolžino poti z enkratno polnitvijo ca 60—80 km pokrije po podatkih 75 %—85 % vsakodnevnih porabnikov prevoza

4. Cena kilometra prevoznega s takim vozilom, bi gibala brez amortizacije v višini 0,4 din/1 km (bencin ca 2 din/1 km).

Iz te kratke analize je razvidno, da bi v naši družbi, še posebno pa v mestih, še kako potrebovali takšna vozila. Razvoj v svetu pa začeto delo nikakor ne bi mogel podreti, ampak samo dopolniti. Pri tem seveda mislimo lahko na razvoj akumulatorjev, fotocelic, mikroelektronike in podobno.

Tukaj navedena ideja je mogoče na videz resnično preurnjena, ali za našo mentaliteto nesprijemljiva, vendar pa mislim, da preprosti argumenti kažejo povsem realno sliko možnosti. Ker pa je tukaj opisana samo ideja, bi naj veljalo samo kot ideja za razmišljanje malo izven naših vsakdanjih okvirov, ali pa tudi za vzpodbudo. Kaj se ve!

Mogoče bi bilo dobro, da pod tem naslovom nadaljujemo z nizanjem podobnih idej iz različnih področij. Mogoče si bomo s tem omogočili tudi kako dobro štartno osnovo za bodoče. Zakaj ne bi tudi na ta način poskušali utreti pota idejam, inovacijam in razmišljanju za boljši jutri.

Faladore Vinko
dipl. ing.

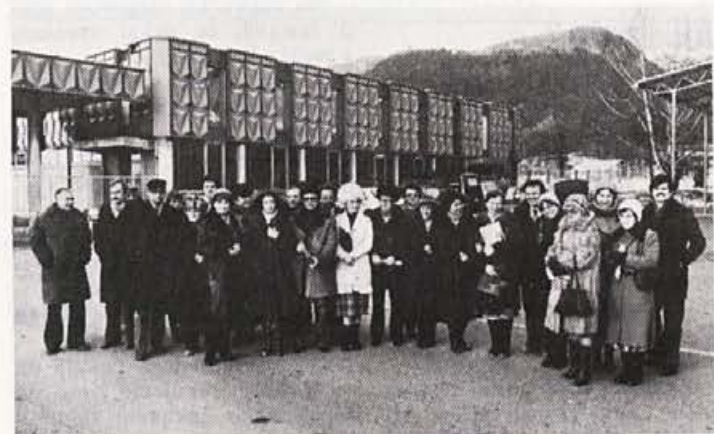

Predstavnika ministerstva za šport Belorusije v Elanu

OBISKI — OBISKI — OBISKI —

Vodstvo mladinske alpske smučarske reprezentance SSSR, ki je sodelovala na evropskem mladinskem prvenstvu na Starem vrhu

Predstavniki »INTERVIZIJE« iz vzhodno evropskih držav

Gostje iz Belišča, kjer Elan nabavlja topolov les

**REZULTATI ELANOVEGA SINDIKALNEGA
PRVENSTVA V SMUČARSKIH TEKIH
ZA LETO 1981**

A. Ženske do 30 let:

1. Brejce Ana, DS, 29.35;
2. Čeferin Mirjana, IE, 31.30;
3. Kajdiž Olga, IE, 33.49

B. Ženske nad 30 let:

1. Vavpotič Olga, SM, 24.24;
2. Dijak Kristina, SM, 28.48; 3. Kelih Nataša, DS, 29.15; 4. Jamšek Majda, SM, 34.18

C. Moški do 30 let:

1. Reberšak Janez, IE, 13.59;
2. Zupan Tine, SM, 14.22; 3. Justin Sandi, ŠO, 18.17; 4. Praprotnik Filip, IE, 18.46;
5. Finžgar Primož, IE, 18.49;
6. Potočnik Zvone, SM, 19.38;
7. Urbanc Janez, ŠO, 20.23;
8. Antolič Aleksander, VZ, 20.40; 9. Legat Peter, DS, 21.00;
10. Gogala Franc, ŠO, 21.06;
11. Legat Anton, VZ, 21.48;
12. Stroj Zvone, VZ, 21.49;
13. Hrovat Brane, VZ, 21.49;
14. Mali Boštjan, VZ, 22.05;
15. Dobida Janez, VZ, 22.12;
16. Krmelj Rudi, VZ, 23.43;
17. Vidic Zdravko, DS, 24.42;
18. Hrovat Alojz, VZ, 24.52;
19. Beravs Niko, VZ, 25.18;
20. Bertoncelj Tone, PL, 27.06;

21. Ferkolj Janko, VZ, 27.49;
22. Blažič Franc, VZ, 30.07;
23. Radevič Josip, SM, 31.36;
24. Čadež Milan, SM, 31.36;
25. Blažič Alojz, ŠO, 31.55

D. Moški od 30 do 40 let:

1. Vrečko Maks, SM, 20.00;
2. Hanžič Janez, VZ, 20.27;
3. Pretnar Miha, IE, 20.28; 4. Globevnik Darko, SM, 21.33;
5. Kokalj Rudi, IE, 22.10; 6. Resman Franc, VZ, 22.51; 7. Kersnik Janez, DS, 22.58; 8. Vidic Miran, IE, 23.53; 9. Bratuša Ivan, PL, 23.56; 10. Kelih Dušan, ŠO, 24.18; 11. Tonejc Niko, VZ, 26.48; 12. Horvat Jože, DS, 27.30; 13. Tonejc Jože, IE, odstop

E. Moški nad 40 let:

1. Peterman Franci, DS, 19.04; 2. Hrovat Janez, SM, 19.26; 3. Kobilica Vlado, PL, 19.54; 4. Jerala Vinko, SM, 22.18; 5. Resman Andrej, DS, 23.18; 6. Zajc Bojan, DS, 23.46; 7. Dobro Stane, VZ, 26.31; 8. Koselj Filip, DS, 26.47; 9. Škofic Florjan, SM, 33.51; 10. Albinini Anton, VZ, odstop

EKIPNI REZULTATI:

1. TOZD INŠTITUT
(Rebršak, Praprotnik, Finžgar, Pretnar)	1. 11. 22	13 točk
2. TOZD SMUČI
(Zupan, Hrovat, Potočnik, Vrečko)	1. 13. 26	9 točk
3.—4. TOZD VZDRŽEVANJE
(Hanžič, Antolič, Legat, Hrovat B)	1. 24. 04	6 točk
3.—4. TOZD ŠPORTNO ORODJE
(Justin, Urbanc, Gogala, Kelih)	1. 24. 04	6 točk
5. DS SKUPNIH SLUŽB
(Peterman, Legat, Kersnik, Resman)	1. 26. 20	3 točki
- Predsednik sekcije
Resman Andrej

Radiotelevizija Ljubljana

TOZD TELEVIZIJA LJUBLJANA

61000 LJUBLJANA, Tascarjeva 17, tel. 5. 31. 222

Telex 3118 pp 254/V

26. 01.

81

65-4/80-510

Tovariš

VOJSK DOLFE
generalni direktor tovarne ELAN

BEGUNJE na Gorenjskem

Zahvala: Zahvala

V imenu organizatorja SCREENINGA JRT 1981 - TELEVIZIJE LJUBLJANA

In vseh jugoslovanskih TV studijev se vam najlepše zahvaljujemo

za gostoljubje in vso pozornost, ki ste nam jo nudili v času SCREENINGA.

Iskrečna hvala in tovariški pozdrav!

Organizator SCREENING JRT 81:

Marko Trškan
Viktor TURČNIK

**Kulturni
praznik –
8. februar –
Prešernov
dan**

*V sovražnike 'z oblakov
rodü naj naš'ga trešči grom!
Prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom;
naj zdrobè
njih rokè
si spone, ki jim še težè!*

TELESNOKULTURNA SKUPNOST
SR SLOVENIJE

Datum: 15.1.1981

ELAN BEGUNJE
Tovarna športnega orodja

Begunje

Parkiraj že enkrat pravilno

Že v 7. številki Naše smučine leta 1973 smo zapisali:

Še enkrat pozivamo tiste voznike avtomobilov — člane kolektiva, ki ne drže reda pred tovarno:

1. Da ne parkirajo pred trgovino, kjer je parkirišče namenjeno kupcem. Za kupce delamo, kupcem prodajamo svoje izdelke, kupcem moramo omogočiti tudi dostojen pristop k blagu;

2. Da parkirajo na zato določenem parkirišču in da pri tem ne zapirajo parkirnih vrst.

Šoferji — člani kolektiva, izkažimo se disciplinirane, držimo red pred tovarno kot pred svojo hišo. Ne dovolimo, da nas bodo k temu morali prisiliti naši vratarji in gasilci.

Kljub temu po osmih letih še ni nikakršnega reda na parkirišču pred trgovino, tako da morajo kupci kupljeno blago nositi preko parkirišča.

Uvidimo že enkrat, da ne bomo s tem odganjali kupcev in da spoštujemo red.

Telesnokulturna skupnost Slovenije se zahvaljuje vaši delovni organizaciji za sodelovanje pri organiziranju vsebine obiska delegacije Ministrstva za šport Belorusije.

Tovariški pozdrav!

SEKRETAR SKUPNOSTI
Marko Trškan

Smučarski tečaj v Krpinu

V zimskih šolskih počitnicah je tečaj opravilo 120 otrok.

Kakor vsako leto, je tudi letos TVD PARTIZAN Begunje organiziral med šolskimi počitnicami smučarske tečaje za pionirje, cicibane in šoloobvezne otroke.

Tečaje je vodilo 11 vaditeljev in učiteljev smučanja, od njih kar štirje iz Elana.

Snežne razmere so bile letos zelo ugodne iz razloga, ker so teden dni pred tem napravili plast umetnega snega, kar je omogočalo odlično smuko. V vsem času tečaja, ki je trajal teden dni, ni bilo nikakršne poškodbe otrok.

Tečajniki so bili razdeljeni po skupinah od 10—12, glede na starost in znanje smučanja posameznikov. Na tečaju so sodelovali otroci iz KS Begunje in od staršev, ki so zaposleni v Elanu.

Sodelovanje v tej akciji z Elanom je bilo zgledno. Udeleženci so imeli 50 % popust na žičnici, uprava žičnice v Krpinu je tečajnikom vsestransko pomagala, za kar se ji lepo

zahvaljujemo. Na zaključku tečaja je bilo izvedeno tekmovanje v veleslalomu po razredih, kjer so tečajniki pokazali, kaj so se naučili.

Pri tem se je pokazalo, da je v doraščajoči mladini vrsto dobrih smučarjev, omenimo jih le nekaj: Hrvat Rudi, Legat Niko, Sinkovec Toni in drugi.

Te talente bi kazalo vzgajati tudi na višjem nivoju smučanja, kar pa TVD Partizan ne zmore, niti ne finančno, niti ne časovno.

Na zaključku naj še omenimo, da so bili tečajniki, kakor tudi njihovi svojci nad vse zadovoljni.

Franci Cvenkelj

Ali veste — odgovori

1. Luis Pasteur, 2. Volfram,
3. Bajkalsko jezero v centralni Aziji, 4. Kropa, 5. Alarih, 6. s povprečno hitrostjo 30 km na sek. 7. V Vevčah, 8. Leta 1819, 9. Banovci

Naši delavci REMONTA so tekli (Foto Resman M.)

Tekmovanje v smučarskih tekih

Elanovo sindikalno prvenstvo v smučarskih tekih za leto 1981 uspelo

V soboto, 17. I. 1981 smo se v lepem sončnem vremenu pomerili v Hrašah tekači Elana, za posamezne in medtozdne uvrstitve.

Udeležba je bila rekordna, saj je nastopilo 48 moških in 7 žensk, kar je zgovoren dokaz, da se tekom obetajo lepši časi. Razpoloženje nastopajočih je bilo enkratno. Že pred tekmovanjem si je vsak hotel čim bolj pripraviti smuči za dobro uvrstitev. Tudi na progi je vsakdo grizel kolikor je mogel,

čeprav je včasih planila mimo nas senca reprezentantov Reberšaka, Zupana in še koga, nas je večina srečno prispela na cilj. Vsem se je v cilju prilegla skodelica toplega čaja. Nato smo pohiteli k »Angelci« na klobaso in z zanimanjem gledali smuk za svetovni pokal, ki pa se je slabo končal za našega najboljšega smučarja Križaja.

Po smuku je bila razglasitev rezultatov in podelitev diplom, nakar smo si zaželeli nasvidenje in čimvečjo udeležbo nas vseh na občinskih sindikalnih tekmah 15. II. 1981 v Lescah.

OB TRAGIČNI SMRTI SODELAVCA ROKA SITARJA ML.

DRAGI ROK

V cvetu mladosti, pri 23 letih Ti je bilo usojeno najhujše. Neusmiljena usoda Ti je nasilno iztrgala življenje, tvojim svojcem pa ljubljenega sina in brata.

Sam ti zdaj ne občutiš brezmejne bridkosti, ki jo je povzročila tvoja nenadna smrt — kot domači, ki so celo življenje posvetili tebi, kot to storijo vsaki starši za svoje sinove in hčere. Ta bol je neizmerna.

Kljub svoji mladosti si bil skoraj 6 let v Elanu. Kot kvalificiran finomehanik si opravljal različna dela v kovinski, plastiki, na pnevmatiki in ostalem vzdrževanju. V teh letih si se izpopolnjeval v svojem poklicu pri delu. Usposabljal si zapletene pisalne in računske stroje, ki so bili v okvari in opravljal druga zahtevna dela. Tako si v svoji stroki stalno napredoval.

Vsi sodelavci smo te imeli radi, priljubljen pa si bil tudi zaradi zglednih odnosov in lepega značaja.

Vsega tega ni več. Usoda te nam je iztrgala iz rok in naših src, ob spominu nate ostaja le bolečina. Ničesar ne moremo storiti, da ne bi bilo tako. Nate bo za vedno ostal le lep spomin.

Dragi Rokec: potrti in s solzami v očeh ti na zadnji poti izrekamo svoj zbogom.

Domačim pa bi radi čimbolj olajšali njihovo trpljenje in bolečine ob tvoji izgubi.

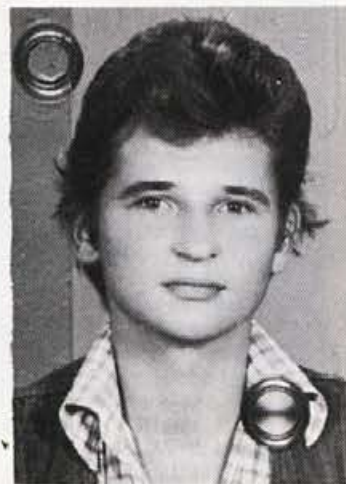
Vsem, ki so nam ob težki izgubi dragega sina

ROKA SITARJA ml.

izrekli sožalje in z nami sočustvovali, ga poslednjič obiskali na domu in spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala gre njegovim sodelavcem iz TOZD Vzdrževanje, kovinske delavnice, skladišča in prodaje TO ter priprave lesa za vence, cvetje in denarno pomoč, ter sodelavcu za nagrobni govor.

Žalujoči: Angelca in Rok Sitar in ostalo sorodstvo

Zahvale

Ob smrti drage mame

BOBNAR ANE

se iskreno zahvaljujem vsem za izrečena sožalja. Sodelavcem celotnega oddelka prodaje smuči in skladišča gotovih izdelkov pa še posebna zahvala za denarni prispevek namesto venca.

Žalujoča: Kolman Anica

Ob boleči izgubi dragega sina

JERIČ ROBERTA

se vsem lepo zahvaljujem za sočustvovanje in izraze sožalja, obisk na domu in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem sodelavcem gospodarskega sektorja za podarjeno cvetje.

Žalujoča: Pavla Jerič z družino

UREDNIŠKI ODBOR: Dolhar Brane, Brejc Nuša, Knafelj Slavko, Kolman Barbara, Kos Marjan, Stare Anton, Urbanc Janez, Vrhunc Anton, odgovorni urednik Knafelj Slavko. Naša smučina šteje med proizvode 7. tč. I. odst. 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katera se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. (Mnenje republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije, št. 421-7-72).